I. évfolyam. Arad, 1886 Márczius hó 6. Szombat. 65-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a lépcsőnél.

Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

A hüvelybe dugott kard.

Arad, márcz. 5.

Az egy hónapos háborunak utolsó jelenete játszódott le tegnap Bukarestben. Szerbia és Bulgária meghatalmazottjai és a hatalmak képviselői aláirták a békekötési okmányt.

A béke meg van — barátság nélkül.

A két testvér-nemzet képviselői utoljára üdvözölték egymást, anélkül, hogy kezet nyujtottak volna egymásnak a testvériség és barátság nevében és Milán király aláiratta a békeokmányt azzal a jellemző kikötéssel, hogy a béke ne kötelezze Szerbiát és Bulgáriát barátságos viszonyra.

Olyan képe ez a békének, mely alig biztat tartóssággal. A hadak istene hüvelybe dugta kardját, de kezét ott tartja a markolaton. A vér és a gyász munkája nem elégitette ki. A kar még remeg a küzdelem fáradságától, de a sziv erősen lüktet és a lecsillapulni nem akaró vér a bosszu tüzét támasztja a szemekben s az agyba talán a revanche gondolatát hajtja fel.

Milán király ismeri népének hangulatát. Vele érzi, hogy az annyi áldozattal megindult, annyi dicsőséggel kezdődött és annyi gyászszal végződött háboru veszteségeinek szégyenét érzi ma is és feledni nem tudja a szerb nép. És Milán király ezt népével együtt szenvedi, a szégyenből részt kér magának is, az elfojtott harag indulatját engedi befészkelni szivébe, és éppen ezért a férfias nyiltság büszkeségével nem engedte addig aláiratni a békeokmányt, mig annak sorai között ott van az a nehány illuzorius szó, mely kötelezte volna a két hadviselő felet arra, hogy jövőre barátságos viszonyt tartsanak fön egymás között.

Igy van meg a béke, barátság nélkül.

Megkezdődik a lefegyverzés. Tépett zászlók, elfoglalt ágyuk — a diadal és vesztesége e kölcsönös jelvényei — emlékekké válnak, az eleselt hősök nevét megőrzi a nemzeti kegyelet és a két nép a harcz nyügeiből visszatér tűzhelyeihez, hogy a népek körében betöltendő hivatásukat tovább vigyék. Rá kell gondolniok a bölcs ama szavaira, melyek szerint azok a népek boldogok, melyeknek évkönyvei unalmasak. A visszatérő keserű emlékek érzéseit feledtetik a munka áldásai és a civilisatio szüksége ad erre bőven alkalmat Szerbiának ugy, mint az egyesült Bulgáriának.

A két országnak amugy is békére van szüksége és ezt a nagyhatalmak a Balkán-félsziget békéjének érdekében istápolni fogják és hatni fognak arra, hogy a szlivnyiczai sánczok sokáig ne lássanak még testvérharczokat.

Bulgária becsvágyó ifju fejedelme most megmutathatja, hogy a dicsőséges napokkal járó harczi csillogáson kivül a civilisatio áldásos munkájában is helyén találja őt a várakozás és népe, melynek arra ugyis fölötte nagy szüksége van.

Milán királyt a még mindig elégedetlen háborupárt egyfelől erélyes belkormányzatra, másfelől pedig ovatosságra sarkallja. Vesztett csatáju fejedelmek közös sorsa, hogy leveretésük mellett még a fölszinre kerülő elégedetlen elemek által támasztott zavarok nehézségein is tul kell esniök. S mindezek mellett odavetődik a Milán trónjához egy másik, egy régi árny: a trónkövetelő Karagyorgyevics herczeg fanatikus izgatása.

Csak nehány napja mult el, hogy kiáltványt bocsátott a szerb néphez. Proclamatiója ritkitja párját a gyülölet és az izgatás e hangjának. Nyilt lázadásra hivja föl a szerb népet Milán ellen és mikor ezt teszi, egyenesen reá mutat a rájuk váró Oroszország testvériesen ölelő karjaira. . .

A józan szerb nép azonban sokkal jobban tudja, hogy a legutóbbi időben is mit köszönhet monarchiánk jóindulatu magatartásának, semhogy holmi kalandos trónpretendensek üres és önző csábításaira hallgasson.

Igy, bizhatik a szerb nép a jövőben és mi is bizunk Milánban, hogy ezt a politikát hovatovább népszerűvé teszi az országban, minek következményéül nagy garantiát fog nyerni Európa a Balkán-félsziget békéjére nézve.

A keleti kérdés tehát egyidőre, ujra elvesziti veszélyes jellegét. A legutóbbi események tanusága pedig ott van a tegnap aláirt békeokmány egyetlen pontjában, mely semmi kárpótlást nem ad a hadviselő felek egyikének sem.

A legérzékenyebb e vég, mindenesetre a görögökre nézve Oktalan izgalom, tengernyi költség nem eredményezett egyebet, mint egy közönséges — miniszterkrizist.

Ez mindenesetre kevés és a török diplomatia nevethet is rajta joggal, mert ovatos politikáját a jelen esetben tisztességes siker koronázta.

A miniszterek bécsi utja. Gróf Szápáry pénzügyminiszter csütörtökön délben Bécsbe érkezett és délután Dunajewski pénzügyminiszterrel értekezett. Hogy vasárnap a király elnöklete alatt tartandó közös miniszteri értekezlet előtt az osztrák miniszterekkel értekezhessenek, Tisza miniszterelnök és gróf Széchenyi kereskedelmi miniszter már szombat reggelre Bécsbe érkeznek.

Az országgyülési szabadelvü párt csütörtökön Vizsolyi Gusztáv elnöklete alati tartott értekezletén tárgyalta és Darányi Ignácz előadó indokolására és Kemény Gábor b. miniszter felvilágositásai után elfogadta a mezötur-turkevei-, a vinkovce-breskai és a taraczvölgyi vasutvonalak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat. Ezután ugyanesak Darányi előadó jelentést tett a közlekedési bizottság részéről a marosludasi, a mátrai és a bihari helyi érdekü vasutak kiépitésére vonatkozólag, mely jelentés az értekezlet részéről tudomásul vétetett.

Országgyülés.

A képviselőház ülése márcz. 4-én.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitése után bemutatja Kolozsvár közönségének kérvényét, melyben a törvényhatósági joggal biró városoknak az állami közigazgatás érdekében tett kiadásaiért az állampénztárból megfelelő segélyt nyujtatni kér.

A ház irodájába tétetik le.

A tanácskozási rendre nézve az elnök előterjeszti, hogy a miniszterelnök szombaton és hétfőn nem lehet jelen a házban s igy kivánatosnak tartaná, ha a most szőnyegen levő törvényjavaslat tárgyalása félbeszakittatnék és ama két napon a viczinális vasutakra vonatkozó jelentések vétetnének fel.

A ház ezen előterjesztéshez képest határozott.

. Következik a napirend, a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Mocsáry Lajos hosszabb beszédben fejti ki álláspontját, melyet a törvényjavaslattal szemben elfoglal. Meg van győződve arról a kárról, melyet a törvényjavaslatnak a közigazgatásra és a főispán hatalmi körére vonatkozó intézkedései a közszabadságra nézve járni fognak, jobban mintha az 54. §-nak a biróságokra vonatkozó intézkedései meghagyattak volna.

Hosszasan foglalkozik ezután az uj főispáni hatáskörrel, majd a régi megyei önkormányzat visszaállitását sürgetve, a következőket mondja: E régi fa meg van ugyan már csonkitva, de azért gyökerei épek és ezeket akarja most a kormány kiásni. Grünwald a porosz közigazgatás példájára utalt. De Poroszország egy hatalmas miniszternek járma alatt van, kit itt nagykanczellárnak nevezunek.

De szóló, mióta Bismarck hg. a velünk jóban és rosszban testvér, de nálunk szerencsétlenebb lengyel nemzetet üldözi, Bismarckot nem nagy embernek, hanem nagy gonosztevőnek tartja. (Nagy nyugtalanság a jobboldalon.)

Elnök: A t. képviselő ur oly kifejezést használt, melylyel egy velünk barátságban élő szomszéd-állam kormányának fejét itt illetni nem lehet a nélkül, hogy kénytelen ne legyek a fölötti megütközésemnek kifejezést adni. (Élénk helyeslés.)

Mocsáry ezután Grünwald beszédével foglalkozik s csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy Grünwald, ki oly megvetőleg szólt a választásról, mégis választás utján elfogadott mandátumot. Beszéde végén azon kérést intézi a miniszterelnökhöz, hogy ne engedje elnyomni lelkiismeretének jobb sugallatát és ne engedje, hogy a régi megyei rendszer megsemmisittessék. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Horváth Gyula Mocsáry Lajos beszédére reflektálva, kijelenti, hogy a ki halotta Mocsáry felszólalását a középiskolai tvjavaslat tárgyalása alkalmával, hallotta a nemzetiségi ügyben tett nyilatkozatait és végre mai beszédét, melyben a 48. előtt fönállott régi municzipiumok visszaállitását kivánja, az meg nem tagadhatja annak elismerését, hogy ha beosztatik a hatalom, a mint azt Mocsáry kivánja a felekezetek, nemzetiségek és helyhatóságok között, akkor mindenkinek lesz ereje, csak az államnak nem. (Ugy van! jobbfelől.)

Czáfolja ezután Mocsárynak a főispáni veto-jogról tett nyilatkozatát. Szóló szerint ily jogról szó sincs a törvényjavaslatban, ott csak az van mondva, hogy a megye határozata ellen a főispán esetleg felirhat, de ez a joga különben is megvolt, hiszen minden egyes bizottsági tag emelhet panaszt. (Ugy van! jobbfelől.)

Mocsáry Lajos kifogásolta a megállapitandó esküformát is, mert szerinte ezuttal a tisztviselők arra is esküdni fognak, hogy törvénybe ütköző cselekményt is végrehajtanak felsőbb parancsra. Szóló különösnek tartja, hogy most igy értelmeztetik az az esküforma, mely szóról-szóra benne van az 1860. XLII. t.-czikkben és akkor senki sem kifogásolta.

Reflektál ezután arra az állitásra, hogy a főispáni titkárok kémek lesznek és megjegyzi, hogy könnyű óvakodni az oly kémektől, a kiket mindenki ismer. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Áttérve magára a kérdésre, kijelenti, hogy mindig nagy figyelemmel kisérte azokat a férfiakat, kik a magyar közigazgatás javitását tüzték zászlójukra. Volt egy időszak, mikor szóló megmondta Grünwald Bélának, hogy szintén barátja az állami közigazgatásnak. Grünwald akkor még nem tartotta a kinevezést az állami administrácziő feltétlen attributumának, ma már annak tartja. Grünwald azonkivül undok bünöket lát a megyében, tehetetlennek tartja, és épp ezért szóló nem hiszi, hogy Grünwald ugyanezt a megyét megtartani kivánja.

Beöthy Akos (közbeszól): Csak a választási eljárásról volt az mondva.

Horváth Gyula: A t. képviselő ur utal a választási eljárásra, de nem mutathat rá egyetlen oly tényre, melyet Grünwald beszédében, mint a megye érdemét, emelt volna ki. (Ugy van! jobbfelől.)

Ohajtja és kivánja, hogy az a megye, mely egy évezreden át nagy szolgálatokat tett ezen államnak, melynek nemcsak életfeltétele, de missiója is meg van ma is, ma önkormányzati joggal felruházva tovább is föntartassék, de ugy, hogy az az állami életbe beilleszthető legyen és hogy a parlamentarismus mellett annak önkormányzati joga akként maradjon meg, hogy az állam erejét nemcsak ne zsibbassza, hanem erősitse (Helyeslés jobbfelől.)

Vannak időszakok, t. ház, a midőn bizonyos jelszavak mondatnak ki. Ha valaki a megyének erejében kétkedett volna, az arról, hogy a megye erős és a megyére az országnak szüksége van, meggyőződhetik abból, hogy a megye fönmaradt, habár 1870-től fogva kiadatott és az a divatos jelszó, hogy európai kormányzatot kell behozni európai közigazgatással; s a ki európai szinvonalra akarja emelni Magyarországot is, maga is európai szinvonalon akar állni követelményeivel, az a megyét abban a formában, melyben azt az 1870. XLII. t.-cz. helyezte, meg nem tarthatja. Nagyon természetes tehát, hogy mindenki, a ki szeret és ohajt czivilisált embernek kinézni, megpróbálta a maga gondolkozását ebbe az ideába beilleszteni, sőt utóljára még magukat a megyéket is meg lehetett barátkoztatni ezen eszmével, mert az alispán és a főjegyző urnak, sőt a többi tisztviselőknek is azt lehetett mondani, hogy ha a kinevezés el fog is fogadtatni, nem fognak másokat meghivni, hanem őket fogják kinevezni élethosszíglan. Az a rémület tehát, amely első perczben a törvényhatóságokat elfogta, lassan-lassan elzsibbadt és a megyék maguk is kezdtek nem félni.

Sőt azok, a kik egykor a megyei élet hatalmas és erős tényezői voltak; a kik mint Antheus a földtől, a megyétől kapták a hatalmat és befolyást a közügyekre, ma már a nélkül, hogy erősebb szemrehányástól félnének, egész bátran neki fordulnak a megyének és szedik annak követi szanaszét. (Ugy van jobbfelől.)

Ezt, t. ház, én nem tartom természetes dolognak, mert hogy az uj megyék mennyire voltak életerősek, kitetszik abból, hogy igen sok érdemes férfiut adtak az országnak. Ezt tanusitja maga Grünwald képviselő ur is, ki maga is a megyében kezdte közpályáját, (Élénk tetszés jobbfelől.) s abban a megyében, melyből képviselővé választatott, hatalmas és erős tényező volt. Itt van egy másik képviselőtársam, Bezerédj képviselő ur. O is épp az uj megye terméből lépett a képviselőház termébe. Igaz, hogy rögtön, már ma, nem támadja meg a megyét, de kilátásba helyezi, hogy azon jó erőt, melyet a megyében szedett össze, bizonyos idő mulva hajlandó lesz a megye ellen is forditani.

Hát, t. képviselőház, ha az állami közigazgatás egyedül csak a kinevezések által volna elérhető, abban az esetben nem kételkedem, hogy azok is, kik a megyéhez ragaszkodnak, meghozná azt az áldozatot, mert végre is Magyarországon az állameszme oly erős, hogy érte a magyar hazafiak minden áldozatot meg szoktak hozni. (Ugy van! jobbfelől.) De hiszen e törvényjavaslat nem egyéb, mint törekvés arra, hogy az önkormányzat, a jó közigazgatás, a választás-mód mellett is lehetővé tétessék.

A főispáni hatalom kiterjesztésére nézve a következőket mondja:

T. ház! Egy nagyon sajátságos jelenség észlelhető nálunk. Ha valaki figyelemmel kiséri — mert nem fiatal emberek a főispánok, de ha fiatalok is, meg szoktak halni — mondom — ha figyelemmel kiséri valaki a meghalt vagy elbocsátott főispánokról szóló epithetonokat, akkor meggyőződik, hogy nem volt

---

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

Márcz. 5.

„Tiszteli Stampa."

(Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája.)

Boda ur ügyvédi irodát tartott az ötvenes években Kolozsvárt. Akkor még csakugyan „kincses" város volt Kolozsvár. Nemcsak a történeti jelentőségében ennek a szónak, (mert ez a szép asszonyokra vonatkozik, a kikről egy igazhitű török pasa mondta kincsesnek a Báthoryak és a Bethlenek egykori fészkét,) hanem a szó reálisabb értelmében is, lévén a város lakóinak bőven abból a fókincsből, a mit gyönge emberi nyelven csak pénznek tudnak nevezni. (Pedig utolsó istennek is megjárná.)

Boda urnak is kijutott ebből a földi jóból bőven. Ugy élt ott a Szamos partján, mint egy régi erdélyi fejedelem, élvezve a világot amennyire csak lehetett.

Egy szép őszi napon, a többi lucullusi tervek közül, elhatározta, hogy Olaszországba megy egy kis kéjutazásra. A mint szépen rendezgette holmiját s bucsuzgatott az ismerőseitől, a sok járás-keléstől egészen neki melegedett s betért a Stampa czukrászboltjába egy kis fagylaltra.

Boda fiskálisnak persze erősen furta az oldalát az ő utiterve és nem állhatta meg, hogy az Olaszországból származó Stampa előtt el ne mesélje azt. A különben hallgatag Stampa csakhogy a nyakába nem borult e hirre és szokatlan élénkséggel mondta el, hogy neki van egy testvére Olaszországban és czukrász az is.

— Stampa, czukrász, az mind igen szép, — felelt Boda ur — de mivel előreláthatólag nem fogok valamennyi olaszországi városban megfordulni, amig a másik Stampára a czukrászra akadok, talán megmondaná kedves signore, hol lakik a bruder.

— Ah, pardon! Nápolyban, Nápolyban kedves ügyvéd ur!

— Nápolyban? Az jó. Nápoly benne van az uti programmban.

— Ha az ügyvéd ur szerencsésen megérkezik, ugyan mondja meg neki, hogy tiszteli Stampa, Kolozsvárról;

Boda ur két hét mulva már a nápolyi Stampa kioszkjában hüsölt. Szinte agyontömték jeges kávéval és mindenféle szinü fagylaltokkal.

Hogy is ne, mikor mint élő posta hozta el Erdélyből a hirt, hogy „tiszteli Stampa Kolozsvárról" . . .

Három napi bandukolás után, Boda ur pakolt és otthagyva Olaszországot, Párisnak vette utját. Olaszországból azt az egy emléket vitte magával, hogy a nápolyi Stampa is „tiszteli Stampát" a kolozsvárit.

De Boda ur sok mindent látott Párisban és még sok tarkaságon ment keresztül Londonban (nemzetközi lett az olaszországi utból), és igy nem csoda, hogy Kolozsvárra érve, elfelejté beszólni Stampához és átadni a nápolyi testvér üzenetét.

El is költözött Kolozsvárról és falusi birtokán agglegénykedett nyugodtan, mint a ki eleget látott már ahhoz, hogy a világra ne legyen kivánesi. Az idő szépen telt és Boda ur egyszer csak azon vette észre magát, hogy tiz évvel közeledett a mulandóság kapuja felé, a melyen még nálánál is világlátottabb agglegényeknek is be kellett jutni.

Ebben az előrehaladott időben került be egy tavaszi délután Kolozsvárra és ebéd után elvetődött a Stampa-féle czukrászatba. Amint ott szürcsölgette feketéjét, hallja, hogy Stampa éppen olyan fiatalos arczczal és éppen olyan fehér köténnyel — de olaszul beszélget egy gyalogsági kapitánynyal.

Boda urnak váratlan sejtelmei kezdtek lenni és mintegy hirtelen támadó karagoiskép tünt eszébe az olaszországi ut és az izenet.

Hirtelen fölugrott ültéből, odalépett Stampához és engesztelékeny hangon mondá:

— El is feledtem megmondani, hogy tiszteli Stampa Nápolyból!

Stampa elmosolyodott és fejét rázva felelte:

— Az nem lehet.

— De ha mondom! Beszéltem vele.

— Engedelmet kérek, ügyvéd ur, de Nápolyban nekem nincsen rokonom.

— Testvére sincs?!

— Nincsen, ügyvéd ur!

— Egyetlen egy Stampa nevü ember sincsen?!

— Nincs . . .

— Az lehetetlen! Hiszen általam tiszteltette önt a Stampa, nápolyi czukrász!

— Nápolyi czukrász?

— Az hát!

— Stampa?

— Stampa! — Tiz évvel ezelőtt beszéltem vele, az igaz . . .

Signore Stampa elnevette magát.

— Pardon, ügyvéd ur, az a Stampa — én voltam . . .

Törös Tivadar.

ELLA.

(Eredeti beszély.)

Irta: **Némethy Károly**

II. *A napló.*

(Folytatás.)

De mit gondol! . . . Hisz ezen eljárást a diskréczió tiltja.

Csaknem dühödten kiáltá a csintalan feleselő:

— Sürgöny, nem sürgöny, . . . a tervemen sem az egyik, sem a másik irányu elhatározás nem változtat . . . Felkerem önt tehát, Armand asszony, miszerint az elutazásunkra szükséges intézkedéseket mielőbb megtenni szivesked jék.

A nevelőnő fülig elpirult. Nem volt ez többé a fiatal hajadon erélyes szavai fölötti zavarnak pirja, hanem egy lobogó láng, mely a határozottságnak ösvényén világitni szokott. Erélyesen, de mindazonáltal higgadt nyugodtsággal mondá:

— Minden tettemért ön atyjának felelős lévén, kinyilvánitom, hogy az ő utasitása nélkül ellenkező irányt követni nem fogok.

Ella e szavakra remegni kezdett: vonagló ajkain látni véltem már a kiméletlen kitörést, melynek elfojtására belsejében erős harczot látszott vivni. Hirtelen mozdulattal Armand asszonyhoz közeledve, csaknem susogva kérdé tőle:

— S ha nem lennék hajlandó, az ön kinyilvánitását figyelembe venni?

— Akkor . . . — viszonzá a nevelőnő szemeit szomoruan lesütve — akkor fel is ut, le is ut: . . . ön, kedves gyermekem, Yorkshireba megyen s én . . . én tán földönfutóvá leszek . . . Tetszik ez a jövő?

Ella e szavakra rövid időig tartott merengésnek engedvén át magát, az eddig tapasztalt erélye futó árnyékként arczáról eltünni látszott. De miközben ez történt, szemei élénkülni kezdtek s arczára oly engedékeny mosoly szállott, mely az eddig általa kifejtett ellentállást megzabolázni s eltávolitni igyekezett. Ez engedékenység oly értelmes s bizalmat gerjesztő volt, hogy e percztől kezdve benne már csak azon lényt láttam, mely a derengő világosság felé rohamosan halad. Magamban ujjongva üdvözöltem e látványt s már is a müvére büszke öntudatom szárnycsattogtatását próbálgatni kezdé.

A nevelőnő szavaira Ella enyelgő mosolylyal mondá:

— Pedig előérzetem van, hogy a szeretet szárnyain fogok innen mielőbb kiszabadulni.

— Előérzete nem is csalja önt, — sietett Armand asszony közbevetni — mert kalauza az atyai szeretet lesz.

A fiatal hajadonnak tekintete erre mintegy átszellemült: s miközben szemei fürkészőleg szerte-széjjel bolyongtak, rövid elmélkedésnek magát átengedni látszott. Tekintetének bolyongása hirtelen megszünt; elmélkedése mintha arczomon pihenőt talált volna.

— Magyarázza meg nekem, orvos ur — kezdé komoly arczmozdulattal — az előérzetnek fogalmát . . . Aztán mondja meg nekem, hisz-e ön az előérzetekben?

— Az előérzet — felelém — egy eddig tökéletesen, még meg nem magyarázott fogalom . . . Állitják, hogy egy bekövetkezendő eseménynek rejtélyes deleje által ébresztetik. Az orvos az előérzetet a beteg kedélynek tulajdonitja, mely a távolban folyton rémképeket vél látni; a lélektani buvár pedig a szivet és lelket tanulmányozván és elemezvén, ebből kifolyólag aztán a jellemre következtet. A jellem tulajdonsága alkotja aztán az ösvényt, melyen ennek különböző árnyalatai, a történendő események számára, az előérzetet előidézik.

— Ah, hisz ön comme il faut magyaráz! — kiáltá vidoran Ella. — Hallotta ön, Armand asszony? . . . A beteg kedély rémképeket lát . . . Előérzetem pedig nem lát rémképeket, hanem alakokat, melyek ragyogóan mosolyognak felém, lelkesitő szeretettükkel engem megkinálnak s a körükben való megjelenésemet epedve várják . . . Ezek közül azonban oly alak magaslik ki, mely szeretetében a többiekkel versenyezve, éltem láthatárát még derültebbé tenni igyekszik . . . Midőn ez előérzetem megszólal, szivem hevesen kezd dobogni . . . s miközben e dobbanásra figyelek, oly hangot vélek hallani, mely ama kimagasló alaké: oly hangot, melynek igéje a legédenibb szeretetet hirdeti . . . Ha eme hangnak birtokosa most elémbe lépne, ha rut, ha szép, ha zsarnok, ha fönkölt lelkü lenne, őt meghallgatni . . . őt követni tudnám.

— E szerint ön, Ella kisasszony, e kimagasló még nem találkozott — mondám oda vetve.

— Megjegyzése helyes.

Megvan! — elmélkedém magamban. — Ella szivében a szerelem hurja megesendült. Eszményképe azonban, miként ő maga kinyilvánitá, nem az alak, hanem a szó. A ki en-

és rincs állam és ország, a melynek annyi nagy halottja volna. (Helyeslés jobbfelől.)

Hát én bámulom, hogy ezen sok nagy halottat, hogyha az élők között egyetlen alkalmas ember nincs, honnan lehet összekeresni. Nem ugy szokták nálunk a meghalt főispánokat sajnálni, mint a hogy másokat szoktak sajnálni, nemcsak azt szokták mondani, hogy derék jó ember volt, hanem mint előrelátó államférfiut, mint kitünő tisztviselőt, mint a legkiválóbb főispánok egyikét, a ki valaha Magyarországon volt. És ezt pártkülönbség nélkül beismerik.

Rendesen ugy van az elbocsátott főispánokkal is.

Hát ez mégis furcsa egy ország, t. ház, a hol törpék járnak az óriások sírjai fölött. (Derültség jobbfelől.)

És azon nagy főispáni hatalom ellen. (Zaj. Halljuk!) garantiákat keresnek. Hát lehet, hisz a belügyminiszter ur maga fölemlitette, hogy a közigazgatási biróság iránt javaslatot fog beterjeszteni, hanem én azt hiszem, hogy sem a belügyminiszter ur, sem senki akkora garantiát nyujtani nem fog semmiféle casuistikus törvényben, mint a mekkorát az élet nyujt. (Ugy van! jobbfelől.) Azzal a hetvennyolczvan főispánnal szemközt, ki a maga megyéjében kell hogy éljen, kinek a maga tisztviselőivel együtt kell élnie, kinek le kell számolnia mindazon factorokkal, melyek az életben mutatkoznak, a kinek türnie kell és a ki természetszerűleg el is türi azt a criticát, melyet a megye maga gyakorol fölötte, de türi azon criticát is, melyet a parlament jogosult az ő eljárása fölött gyakorolni, ez nagyobb garantia, mint a melyet bármiféle codificált törvény adni képes. (Helyeslés jobbfelől.)

Beszéde végén kijelenti, hogy azt [illegible] igazgatási reformirányban [illegible] az annak közigazgatási rendszerének azon irányban kell haladni, mely az államhatalomnak a szükséges erőt a kézbe adja: (Ugy van! jobbfelől.) de e mellett az önkormányzat lehetőségét ki nem zárja. Miután ez a törvényjavaslat ennek — nézetem szerint — megfelel, én elfogadom általánosságban. (Hosszantartó élénk helyeslés jobbfelől.)

Justh Gyula kikel a javaslat ellen, mint az állami administratio eszméjének behozója ellen. A parlamentarismust magát nem tartja elég biztositeknak arra, hogy a szabadságot megvédelmezze. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Európa egyik államának centralisatiója sem elég jó arra, hogy követése kivánatos volna ránk nézve. A javaslat a törvényhatóságokat megfosztja azon életkepességüktől és csak a főispán hatalmát növeli. A centralisatio minden hátrányát magába zárja annak egyetlen előnye nélkül. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Argumentumait bátran meritheté abból, amit a miniszterelnök eddigelé elmondott. (Ugy van! balfelől.) Idézi azt, amit a miniszterelnök 1871-ben mondott az akkori közigazgatási törvény ellen: mondta, hogy az akkori törvény ellen lelkiismeretesen fog küzdeni. (Csanády Sándor közbeszól: „Hol a lelkiismeret?") Hát mit teljesitett ebből a miniszterelnök eddigelé? Absurdumnak tartja, hogy amiről valaki éveken át mondta, hogy absolitisticus, arról ma azt hirdethesse, hogy szabadelvű.)

Különben a miniszterelnök épp ugy nevezheti magát a szabadelvüség hivének, mint az önkormányzat barátjának. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök tegnapelőtti beszédében megkisérté elmondani változásának indokait. De azt a volt balközép vezér ellen mondta már Andrássy Gyula gróf is, tehát erre valami sokat nem lehet adni. Andrássy akkor azt mondta: hogy égessenek 1 az ellenzékiek minden sort, minden szót, amit mint ellenzékiek mondottak, mert mint kormány abból egy jótát sem fognak megtarthatni. (Élénk derültség a szélsőbaloldalon.) Ennyire ismerte Andrássy a helyzetet is, az embereket is. (Ugy van! balfelől.)

Kifogásolja az esküminta, mely felszabadit a törvényszegésre, vagy könnyü fegyvert ad a főispán kezébe párt-korteskedés tekintetében. A javaslat általában zsarnokságra törekszik. (Igaz!) már pedig ott, ahol az lehető, ott a társadalmi és polgári szabadság van veszélyeztetve. Nem fogadja el a javaslatot.

Pulszky Ferencz szerint a régi megye meghalt 1848-ban. Egészen uj institutio lesz, melynek csak a régi neve maradt meg és a melyben megtartottuk a régi hagyományszerü választást: a tisztviselők választását.

Az intelligentia javarésze a megyékből a fővárosba jött, elment a biróságokhoz, a miniszteriumokba. Azért sokan panaszkodtak a megyei administratio ellen s a panaszok az 1870. XLII. t.-cz. megalkotása óta sem szüntek meg.

Most a t. kormány ezen segiteni akar e javaslattal, melyben a fősulyt, a sarkpontot egyenesen a főispánokra helyezte.

Pulszky egész beszéde folyamán mulattató megjegyzések sziporkáit bocsátá a hallgatóságra s a törvenyjavaslat mellett nyilatkozva, ekként végzé szavait: Ugy látom, hogy ebből a javaslatból csak átmeneti törvény lesz és nem végleges és csak azért fogadom el azt általánosságban. (Élénk helyeslés jobbfelől.) föntartom magamnak, hogy egyes pontjaira nézve, a részletes tárgyalás alkalmával észrevételeimet megtehessem. (Hosszantartó élénk helyeslés jobbfelől.)

Ülés végén **Tisza** Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot nyujtott be a gyöngélkedő Pauler Tivadar igazságügyminiszter helyett az irodalmi és művészeti művek szerzőinek kölcsönös oltalmáról, illetőleg [illegible] jogátanácsban képviselt királyságok és a birodalmi kormányával kötendő-[illegible]ságok és országok

Ezzel az ülés egyezményről. [illegible] véget ért.

Külföld.

A béke. Szophiai távirat szerint a fejedelem által kibocsátott kiáltvány szószerint következőleg hangzik:

„Mi, I. Sándor. Isten kegyelméből és a nemzet akarata folytán Bulgária fejedelme, a midőn összes hü alattvalóinknak, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül a haza iránti szeretetükért, trónunk iránti hűségükért, valamint ama nehéz, de diesteljes pillanatokban hozott nagy áldozatokért és tanusitott buzgalomért, a melylyel körénk csoportosultak, hogy minket a haza becsületének megvédésében támogassanak, ezennel köszönetet mondunk: a Balkán mindkét lejtőjén levő összes lakosságának tudomására hozzuk, hogy a szerb királysággal békét kötöttünk. Miután bizonyos, hogy a haza bátor fiai rövid idő alatt visszatérnek otthonunkban, hogy békés foglalkozásuknak szenteljék magukat, azon reményt tápláljuk, hogy népünk, mely munka- és rendszeretete által mindenkor kitüntette magát, igazolni fogja a szultán bizalmát, a ki készséggel vette fontolóra népünk hő ohajait és szives volt kibővíteni a kormányzásunkra bizott ország határait. Azon reményben, hogy a hazánkban élő összes nemzetiségek a jövőben is föntartják ama jó testvéries viszonyokat, a melyeket a háboru alatt tanusitották, az Istenhez fohászkodunk, hogy hőn szeretett népünket haladása és nemzeti fejlődése utján áldásával kisérje."

Belgrádból jelentik: Milán király 5-én Nisbe utazott, hogy a lefegyverkezés részleteit szabályozza és megvalósitsa; a diplomatiai érintkezés megkezdése Szerbia és Bulgária között a jelen viszonyok között nem várható, mert azt valamennyi Szerbia és Bulgária között fönforgó differentia kiegyenlitésének kellene megelőznie.

Londonból márcz. 4-éről irják: A kormány felhatalmazta Dufferin lordot India alkirályát, hogy Birmának Indiába való bekebelezését formálisan hajtsa végre, mert a korábbi kiáltványban foglaltak csak az ország ideiglenes közigazgatásáról gondoskodtak.

Berlinből márcz. 3-áról irják: A tegnapi parlamenti estélyen Bismarck herczeg, Stolberg Udo gróf, Mirbach báró és Schalscha agrarus bimetallistákkal az értékkérdésről beszélgetett. Bismarck herczeg kijelentette, hogy a bimetallismus a mezőgazdasági termények áraának emelkedéseit fogja előidézni. A „Post" ellenben azt jelenti, hogy a cancellár a bimetallismusról nem igen kedvezőleg nyilatkozott; arra utalt, hogy a hátrányok, melyek a kettős érték behozatala által a nemzetközi forgalomra hárulnak, bizonyosak, másfelől azonban kétes, hogy a kettős érték a bimetallisták által kilátásba helyezett előnyöket megfogja-e hozni. — A „Polit. Nachrichten" szerint a herczeg, Knopp püspök beszédéről lévén szó, megjegyezte, hogy a centrumpárti sajtó ellenségeskedése nem tereli le utjáról.

Washingtonból márcz. 3-áról távirják: Manning pénzügyminiszter megküldte a képviselőháznak a ház febr. 4-iki határozatára való választ s abban felvilágositást ad a kormány politikájáról az ezüst kérdést illetőleg. Manning kijelenté, hogy világos dolog, hogy a kormánynak a bimetallisticus egységhez kell lehetőleg hamar visszatérnie. Az Egyesült-Államok 150 milliónyi arany- és 220 milliónyi ezüstpénze a bimetallismuson kivül minden más politikát lehetetlenné tesz. Az egyedüli mód, hogy az ezüstnek régi értékviszonya visszaadassék, az, hogy nemzetközi megegyezés jöjjön létre, mely közös értékviszonyt állapitson meg a két érczből ez értékviszony szerint verendő érczpénzekre. Az európai [illegible] hatalmak közt [illegible] Amerika resztvétele nélkül lehetetlen a megegyezés a különböző értékviszonyok következtében. Európa és Amerika közt a megegyezés ezen, valamint más okokból, és egyáltalán addig, mig Amerika az ezüstpénzverést meg nem szünteti, lehetetlen.

Legujabb posta.

— **A görög kormány** — londoni távirat szerint — elrendelte a Thessaliában levő csapatok összpontositását a határra. Néhány nap mulva a nagyhatalmak ujabb együttes jegyzéket fognak átnyujtani Athenben, melyre a nemzetközi hajóhadi tüntetés fog következni.

— **A franczia kamara ülése.** Párisból márcz. 4-ről távirják: A kamara mai ülésén, miután több szónok részint mellette, részint pedig ellene szólott a herczegek kiutasitására vonatkozó inditványnak, Freycinet miniszterelnök azt, mint czélszerűtlent és mint haszontalant elvetni kéri és kijelenti, hogy a kormány szükséges rendszabályokat meg fogja tenni. A kamara — ugymond — számithat a kormány éberségére és erélyére. Erre a rögtönös kiutasitásra vonatkozó inditvány 335 szavazattal 196 ellenében elvettetett, valamint 333 szavazattal 188 ellenében azon inditvány is, hogy a kiutasitás csak facultativ legyen, ellenben elfogadtatott a kormány által támogatott napirend, mely szerint a kamara bizik a kormány erélyében és éberségében és hogy a kormány a viszonyokhoz mért rendszabályokhoz fog nyulni.

— **Bécsből** távirják márcz. 4-ről: A socialistákra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság mai ülésén, Taaffe kormányelnök az anarchista nyomtatványok terjesztését eltiltó pont fölötti vitában kijelenté, hogy ismételnie kell, hogy a veszély nagy, s a kormánynak nagy sulyt kell a törvény létrejövetelére fektetnie. Az ily természetü nyomtatványokat a miniszterelnök bizonyos tekintetben veszélyesebbnek tartja, mint a robbanó anyagokat.

— **Orosz-Lengyelországban**, mint Lembergből f. hó 4-iki kelettel távirják, a katholikus lelkészek üldözése nagy erélylyel folyik. Sikorski loviczi lelkészt elfogták és a varsói fellegvárba zárták, a hol elitéltetését várja. Belső-Oroszországba fogják számüzni.

— **Sophiából** távirják márcz. 4-ről: Ma a diszszemle után Sándor fejedelem tudatta a csapatokkal, hogy a béke aláiratott. A csapatok és a lakosság a fejedelmet lelkesült fogadtatásban részesitették. Tegnap este a fejedelem tiszteletére fényes fáklyásmenet és tüzijáték rendeztetett. Sándor fejedelem a nép lelkesült tüntetései után megjelent palotája erkélyén. A polgármester a legmelegebb szavakkal üdvözölte a fejedelmet, kiemelve beszédében a fejedelem érdemeit és kifejezve az összes bolgárok háláját a fejedelem iránt. Sándor fejedelem köszönő beszédében kiemelte, hogy sikereit csak a nép hazaszeretetének és a bolgár hadsereg vitézségének köszönheti. A fejedelem beszéde leirhatatlan lelkesedést keltett.

— **Párisból** jelentik márczius 4-éről: Franeziaország kinyilatkoztatta, hogy csak akkor fogja beleegyezését adni a török-bolgár egyezséghez, ha a kelet-ruméliai vámkérdés rendezve lesz.

TÁVIRAT.

— **Ügyvédi interpellatio uj ügyvédi rendtartás tárgyában.** —

Budapest, márcz. 5. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A kir. kuria által párbajvétség miatt az ügyvédség gyakorlásától felfüggesztett székesfehérvári ügyvéd ügyében számos, az ügyvédi karhoz tartozó országgyülési képviselő dr. Busbach elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen elhatároztatott, hogy dr. Teleszky István interpellatiót intéz az igazságügyminiszterhez uj ügyvédi rendtartásnak mielőbbi behozatala iránt, és hogy az ügyvédi kamarák petitiókkal szorgalmazzák ugyanazt: továbbá, hogy a budapesti kamara a miniszternek especialis esetre figyelmét felhivja és felkérje, hogy a törvényhozás utján az illető törvény oly módoni változtatását eszközöltesse, miként hasonló eset előfordulása megakadályoztassék.

— **A pécskai kincstári ügyészség.** —

Budapest, márcz. 5. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A pécskai kincstári ügyészség feloszlattatott. Működése április 1-én szünik meg.

NAPTÁR.

Márcz. 6. Szombat. Róm. kath. Frigyes. — Prot. Fridolin. — Görög-orosz (február 22.) Jenő. — Nap kél 6 ó. 33 p., nyugszik 5 ó. 50 p.

Márczius 6. Az aradi ipartestület bálja a Zemplényi-szálló nagytermében.

Márczius 7. Az aradi első takarékpénztár 45-ik évi rendes közgyülése d. e. 10 órakor saját helyiségében.

Márczius 9. Az aradi honvédegylet álarczos bálja.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Csillagok járása.** Márczinshavában az egyes holdváltozások a következő napokon állanak be: [illegible] 5-én este 11 ó. 20 p.: első negyed 13-án d. u. 2 ó. 33 p.: holdtölte 20-án reggel 5 ó. 52 p: utolsó negyed 27-én déli 12 órakor. Hold földtávolban 2-án d. u. 5 órakor, földközelben 18-án déli 12 órakor és ismét földtávolban 30-án d. e. 10 órakor. Bolygók járása a következő: Vénus a hó kezdetén 7 ó. reggel kél és d. u. 6-kor száll a szemhatár alá. Mars este 6-kor kél s reggel 7-kor nyugszik. Jupiter este 7-kor kél, reggel 7-kor nyugszik le s majdnem az ég nyugati pontján áll. Saturnus közel van a tavaszi forduló pontjához, este 11-kor kél és reggel 3-kor nyugszik. Vénus 27-én a legnagyobb fényben ragyog, ebben az évben már másodszor. — A nap látszólagos utján 20-án d. u. 5 ó. 52 p. lép a kos jegyébe s ekkor van a csillagászati tavaszkezdet; a közönséges életben azonban 19-től szokás azt számitani.

— **Köszönetnyilvánitás.** Az aradi ipar- és népbank tekintetes igazgatósága az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző egyletének alapja javára 10 forintot kegyeskedett az elnökség kezeihez juttatni, mely nemeskeblü adományért van szerencsénk ezuton is leghálásabb köszönetünket nyilvánitani. Kelt Aradon, 1886. márczinshó 1-én. Tones Ede, elnök. Klein Miksa, titkár.

— **Temetés.** A fiatalon elhalt Sosna Ignácz temetése tegnap délután ment végbe, nagy részvét mellett. A ravatalra számosan küldtek koszorukat, s az elhunytat a gyászoló családon kivül nagyszámu közönség kisérte az örök nyugalomra.

— **Az aradi kereskedő ifjak** betegsegélyző egylete f. hó 14-én tartja — az aradi ipar- és népbank helyiségében — rendes évi közgyülését, melyre a tisztelt tagok ezennel meghivatnak. Napirend: 1. Választmányi jelentés a lefolyt 1885. évről. 2. Számvizsgáló bizottsági jelentés. 3. A választmány lemondása és az uj választás megejtése. 4. A béketető bizottság megválasztása. 5. A folyó 1886. évre szóló költségvetés megállapitása. 6. Inditvány az alapszabályok módositása tárgyában. 7. Az elnökségnél 3 nappal előbb netalán bejelentendő inditványok tárgyalása. Azon t. tagok, kik ez évben iratkoztak be és ez ideig még nem kapták meg a nyugtájukat, szavazati joggal birnak. Tones Ede, elnök.

— **Hymen.** Lászlóffy István temesvári kir. kincstári alügyész f. hó 1-én vezette oltárhoz Oraviczabányán Délmagyarország egyik legszebb hölgyét, Biebel Juliska kisasszonyt.

— **Batyubál.** Az aradi iparos ifjak önképző- és betegsegélyző egylete f. hó 7-én egyleti helyiségében zártkörü batyubált rendez. Férfi-vendégek, 1 frttal, hölgyek pedig tetszés szerint étellel árulnak a mulatsághoz.

— **Szerencsétlenség a vasuti állomásnál.** Tegnap délelőtt kevéssel 12 óra előtt Klammer Ignácz váltóőr, midőn a vágányokon keresztül egyik váltóhoz akart menni, hogy az érkező mozdonyt a fűtőházba beboesássa, az előcsarnok vágányán egy másik mozdony által tolt kocsi alá került és elgázoltatott, bal kezén, jobb lábán és fején igen sulyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállittatván, dr. Posgay Lajos városi orvos által kihallgattatván, előadja, hogy midőn ma délelőtt $^3/_4$12 órakor a váltó körül szolgálatot teljesitett, két mozdony közeledett felé, de miután a mozdonyvezetők közül egyik sem sipolt, ő azt hitte, hogy nem fognak addig menni, a hol ő áll, s a vágányokon keresztül akart futni a váltóhoz, futásközben azonban megbotolván elesett, az egyi mozdony keresztül ment rajta. A szerencsétlenségért senkit sem okol.

— **Halálozás.** Özv. Schärfeneder Ferenczné, szül. Gräszmann Agnes, amint erről részvéttel értesülünk, f. hó 4-én éjjel hirtelen meghalt; a halálesetről a következő gyászjelentést vettük: Gräszmann Ferencz nyug. őrnagy, saját, ugy neje szül. Perger Anna, nővére Köpf Alajosné szül. Gräszmann Zsuzsánna, valamint öcsese Bánfalvy János és neje Hegyesy Antónia, sógora Köpf Alajos, nemkülönben számos más rokonai nevében is mély fájdalommal tudatja forrón szeretett nővérük, illetőleg nagynéne, sógornő és rokonuk Schärfeneder Ferenczné szül. Gräszmann Agnes, Arad sz. kir. város volt polgármestere özvegyének, f. évi márczinshó 4-én, éjjeli 12 órakor, életének 67-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A kiszenvedett kedves halott hült tetemei márczinshó 6-án, d. u. 3 órakor fognak Deák-Ferencz-utczai saját házából a helybeli r. kath. közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmiseáldozat márczinshó 11-ikén d. e. 10 órakor fog a t. Minorita-atyák szentegyházában a mindenek Urának bemutattatni. Áldás emlékére! Arad. 1886. márczius 5.

— **Fellülfizetők névjegyzéke**, kik az első aradi önkéntes polgári tüzoltókar által f. évi februárhó 13-án felszerelményei alapja javára tartott tánczvigalom alkalmából adományaikkal a felszerelményi alap gyarapitását előmozditották:

Dr. Mülek Lajos, Metianu János, Kintzig János, Magyar-franczia biztositó társulat, Első magyar általános bizt. társaság, Gutsjahr M. és fia, Neumann testvérek, Herrl Ignácz 5—5 frttal. — Probst Károly, Stanescu Imre Vazul, Aradi ipar- és népbank, Andrényi Károly és fia, Aradi Szechenyi gőzmalom részvény-társaság, Első aradi gyártelep részvénytársulat, Ternajgó Caesar 3—3 frttal. — Fábián László, Laczay József, Rosenthal, Rosenberg és Klein, Fischl Zs., Kneffel Károly, Habereger Eleonora, Hay János, Solenghi Christina, Reicher Ferencz, Heinrich Sándor, Réthi Lipót és fia, Bing Vilmos, Joanovics Uros, Fonciére pesti biztositó intézet, Jánossy plébános, özv. Purglyné, Purgly János, Vanicsek Ferencz, Biró Ákos, dr. Tenner Pál, Izsó István, Aradi közuti vaspályatársulat, Krause K. M., Czéh István, Orgován Istvánné, Hirschmann József, Dániel Gergely, özv. Podluzsányi Mari, Friedmann testvérek, Simon Jenő, olvashatlan név, Szelle József, Feichtinger Miksa, Pekár Károly, Tagányi István, Ortutay Béla, Tabajdy Károly, Rajkai József, Blázi Alajos, Dományi, Eckstein Frigyes, Hász Sándor 2—2 frttal. — Komjáthi Zsigmond 1 frt 50 kr. (Folyt. köv.)

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A pécskai temetkezési egylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyási záradékkal ellátva küldte le a megye alispáni hivatalához.

— **Betöréses tolvajlás.** Szentleányfalváról értesülünk, hogy ott folyó hó 3-án éjjel, ismeretlen tettesek kiásták Kovács István ottani gazdaember háza falát, s igy behatolván a szobába, ott összeszedtek minden ruha- és ágynemüt s azokkal együtt észrevétlenül megillantak. A tolvajlást csak reggel vették észre, mikor az esetről a szolgabiróság és csendőrség is értesittetett. A tetteseket erélyesen nyomozzák.

— **A világosi népbank** ügyében dr. Hotorán Jakab urtól még a következő sorokat kaptuk: „A mi becses lapjának a Világoson létrejött népbankra s illetve takarék- és segélybank mint szövetkezetre vonatkozó román kézből jött közleményét illeti, kijelentem, hogy ezen garasos banknak fizetett hivatalnokai nincsenek, s legalább 5—6 évig talán nem is lesznek, s maga a közvetve érdekelt is tudja ezt, vagy legalább ha már érdeklődik, tudhatná, tehát a bank nem is alakulhatott azért, hogy valakinek kenyeret adjon, s ez nem is lehet czélja, legalább véleményem szerint egyik pénzintézetnek sem, de meg a hasonlat igen drasztikus, mert hát legalább tudtommal a hivatalra nem tarthat valaki igényt azért, mert magyar vagy román, hanem azért, mert magyar polgár és azon hivatalra, melyre pályázik, eltekintve a protectiótól, a törvényben előirt képesitésset bir."

— **A petroleumlámpa áldozata.** Kovaszinczon Skiczek Antal, világosi illetőségű 14 éves iparos-tanoncz f. hó 1-án Milos János gazdája házában a lámpagyujtás alkalmával vigyázatlanságból reá ömlött égő petroleumtól veszélyes sérüléseket szenvedett, minek következtében másnap meghalt.

— **Békésmegyei hirek.** Előléptetés. Török Károly b.-gyulai kir. törvényszéki jegyző a szarvasi kir. járásbirósághoz albiróvá nevezett ki. — A gyulai sorozó járásban felhivatott négy korosztály. Besoroztatott az ujonczjutalékba 20, a póttartalékba 3, összesen 23. Honvédséghez 10, a negyedik korosztályra nem volt szükség. — Emberélet egy malaczért. Gyoma községe közelében fekvő ugynevezett „Czifrakerti" szőlőben az ujkerti járásban alkalmazott csőszt D. Szabó Sándort a napokban Tuba István egy fűzfadoronggal annyira megverte, hogy az, az ütések következtében másnap reggelre meghalt. — Fiatal öngyilkos jelölt. Győri Bálint 13 éves gyomai illetőségű czipész-tanoncz a napokban a csabai vásártéren egy sátorfára fölakasztotta magát. Tette észrevétetvén, a kötélről levágatott. — Piknik. Békésen a kaszinó helyiségében 1886. évi márcz. hó 9-én szükebbkörü pikniket rendez az intelligentia.

Hazánk és a főváros.

— **Az uj nagyváradi püspöknek** Ipolyi Arnoldnak kinevezése ma érkezett le a kabinetirodából a kultuszminiszteriumba. A hivatalos lap már egyik legközelebbi számában fogja közleni a nagyérdemü hazafi és főpapnak a beszterczebányai püspökségről a nagyváradira való előléptetését.

— **Fényes esküvő.** Dr. Plener Ernő osztrák képviselő szerdán a lipótvárosi templom sekrestyéjében tartotta esküvőjét Eötvös Mariska bárókisasszonynyal, néhai báró Eötvös leányával. Násznagyok Trefort Ágoston miniszter és báró Eötvös Loránd voltak. Jelen volt a menyasszony édes anyja özv. báró Eötvös Józsefné urnő, leányai, vejei és unokái, továbbá a völegény atyja: Plener belső titkos tanácsos és osztrák volt miniszter. Esküvő után az uj pár az örömanya lakásán fogadta a szerencsekivánatokat, a délutáni gyorsvonattal pedig Bécsbe utazott.

— **Gyujtogató suhanczok.** A pinczetűz a főposta-épületben, mint a vizsgálat kiderité, gyujtogatásból eredt. A kiküldött bizottság ugyanis nyomára jött annak, hogy három suhancz ugyanott egy másik papirrakást akart felgyujtani és csak miután ez nem sikerült, gyujtották fel a más helyütt összerakott limlomot. Ugyanaz a három gyerek, mikor látta, hogy a tüz kiütött, gyorsan a belvárosi tüzoltósághoz futott, a honnét két tüzoltót küldtek velük. Alig, hogy a suhanczok elvezették a két tüzoltót a helyszinre — eltüntek. Hogy tényleg szándékosan követték el csinyjüket, az kitünik abból a csufolódó levélből is, melyet még aznap este Obadics főpostamester kapott. E levelet már délelőtt adták fel, holott a tüz tudvalevőleg csak délután ütött ki.

— **A történelmi társulat** érdekes felolvasó ülést tartott tegnap, melyen Hunfalvy Pál ismét az ujabb rumun történetirás ellen kelt ki, „Krajova eredete" czimü fejtegetésében, melyben a románoknak a krajovai fejedelemre vonatkozó tanait bonczolta. Ezután Ováry Lipót tartotta meg emlékbeszédét b. Nyáry Albert fölött, főkép életének Olaszországban töltött szakára terjeszkedve ki, melynek ő is tanuja volt. Az érdekes emlékbeszéd, Nyáry érdemeinek méltatásával kiegészitve, a társulat közlönyében fog megjelenni.

— **Kettős gyilkossági kisérlet s öngyilkosság** történt Brassóban február 27-én esteli 9 óra körül, az ó-brassói evang. (szász) iskolaépület előtt. Az esetről a „Brassó" következőket jelenti: Simon Károly brassói csizmadia-segéd már hosszabb idő óta benső szerelmi viszonyban élt egyik helybeli koresmában pinczérnő gyanánt alkalmazott, köhalmi születésü Luts Rozinával. Ez azonban megun-

---

nek tudatában van, az a győztes . . . egyedül az nevezheti magáénak e szivet. S e pillanatban visszhangoztak bennem a multkor hozzám intézett szavai: „Egyedül ön az, ki bizalmamra méltó; mert eddig egyedül ön volt az, kinek megjelenésére szivemnek egy eddig hallgatagon maradt hurja megszólalt." . . . Csak én lehettem tehát az, ki ez ártatlan szivet szenvedélyre gyulasztotta; miként egyedül és voltam az, ki önfeláldozó törekvésemmel e fiatal lény őrült gyülöletét öntudatos szeretetté átvarázsoltam; s most még oda fogok törekedni, hogy a szónak hatalma ezen még czél nélküli szenvedélyt arra birja, hogy egy alakot válasszon: . . . aztán nincs egyéb hátra, mint hogy ezen alak. . .

Ella, mintha elmélkedésemnek fonalát követte volna, hirtelen kezdé:

— Miként ön most, ugy én is e jelenség fölött sokáig gondolkoztam. . . Összehasonlitottam atyám önfeláldozó szeretetét, Armand asszony engem boldogitó ragaszkodását s önnek felülmulhatatlan odaadását ama a keblemet megdobogtató előérzettel; s mit tapasztaltam? . . . Azt, hogy mióta ez előérzet bennem életre kapott, azon öntudatra jutottam, hogy létem ösvényén ama kimagasló alaknak is haladnia kell . . . Ön, orvos ur, ez előérzetet valószinüleg viziónak tekinti; . . . ha megengedi, én ezt a lélek s a szív követelményeiért való küzdésnek tekintem.

— En mit sem mondok, — válaszolám: — de föntartom magamnak a hozzászólást későbbi időre.

— De ne mérje ám hosszura az időt, — ellenveté nevetve; — különben könnyen megtörténhetnék, hogy előadását majd üres padok előtt kellend tartania.

Ezzel csintalan gyermekként dalolva s ugrándozva a mellékszobába távozott.

— Mit teendünk leszünk? — kérdé a nevelőnő leverten.

— A helyzet nem komoly, — viszonzám könnyedén. — Ella testileg egészséges; lelkileg pedig többé nem ingadozó; nem tévedez már vizióról-vizióra, hanem a visszatért öntudata körében létrejött egy uj világ, mely addig, mig a multról a lepel lehull, a jövőnek utat tör. . . Ella meg van mentve.

— Adja a mindenható! — esdeklék Armand asszony.

— Nyujtson nekem, asszonyom, alkalmat, hogy holnap reggel Ellával négyszemközt lehessek. Az általa előtérbe tólt körülmény a találkozást sürgőssé teszi.

Hazudtam. Nem tanulmányozni, hanem nyilatkozni akartam.

— Mihelyt ön holnap reggel a pavillonba lép Jeanette kiséretében, eszközlendő bevásárlások ürügye alatt távozni fogok.

Nem érezvén hajlandóságot a nevelőnővel hosszabb eszmecserébe bocsátkozni, azon feltett szándékkal hagytam őt a faképnél, hogy a mai nap a tervezésé, a holnapi a keresztülvitelé leend.

A nap hátralevő részét távol a pavillontól töltöttem; még a főépületben sem jelentem meg . . . Czéltalanul bolyongtam szerteszéjjel a városban, a nélkül, hogy a járókelők, vagy a látványosságok iránt érdeklődtem volna. Figyelmem egyedül a holnapi találkozás felé irányulván, séta közben a leczkéjét tanuló gyermekként mormogva, az Ella előtt elmondandó frázisok betanulásával foglalkozám. S midőn este lakásomra visszatérve, a betanult anyag fölött szemlét tartottam, azt vettem észre, hogy csakugyan frázisokat sajátitottam el. E körülmény azonban nem aggasztott: mert erősen meg voltam győződve, hogy szenvedélyem a pillanat követelményeivel számolni fog tudni.

Holnap tehát!

L . . ., 187. november 16-án.

Hahaha! a bolondok kedvéért annyit tanulmányoztam, a speczialista vesszőparipáját annyit lovagoltam; s mégis utoljára egy bolondnak bolondjává lettem.

Na de hadd szóljanak a tények!

Midőn másnap reggel az általam kitüzött időben a pavillonban megjelentem, Armand asszony, igéretéhez hiven, Jeanettel távozott. Ellával magamban maradtam.

(Folyt. következik.)

ván Simont, másra vetette szemeit. Ez a boldog férfiu a helybeli péksegéd, Teutsch Gyula volt. Ezen hütlenségért Simon bosszut forralt, melynek kielégitésére kedvező alkalom nyilt szombaton, midőn Teutsch s kedvese az iskolaépület nagytermében rendezett tánczvigalomra mentek. Megleste őket, s a mikor meglátta, utánok sietett, s készen tartott revolverből egy lövést hütlen kedvesére, a másodikat Teutschra, a harmadikat pedig magára irányozta. Luts Rozina jobb arczán nyert könnyü sérülést, Teutsch Gyula hátán, szintén nem veszélyesen, mig ő maga — feje balfelére irányitva a golyót — hirtelen összerogyott, s a városi kórházba szállittatván, alig két óra multva meghalt.

— **A szegedi polgárőrök** vasárnap este a „Tisza-szálló" disztermében fényes tánczvigalmat rendeztek, melyen 1000 frt folyt be az eladott jegyekből. A derék polgárőrök a begyült összeget két részre osztották, s a feléből a fölmerült költségeket födözik, a másik felét pedig, tehát 500 forintot, az erdélyrészi magyar közművelődési egyesületnek küldik, a hol az mint a szegedi polgárőrség alapitó-tagsági dija fog kezeltetni. — Váljék dicsőségükre az az ötszázforintos alapitvány, a mely sokáig emlékeztessé fogja tenni Erdély és az egész magyar haza előtt a szegedi polgárőrök nevét!

— **Leves után pofleves.** Antal N. fővárosi szabós-egéd farkas-éhesen nyitott be a Volak-féle kifőző bódéba, hol 16 krért ehetik ebédet, akinek ily ebédhez való jó gyomra van. Antalnak nem volt, mert alig nyelt le egy kanállal a párolgó gombócz-levesből, földköz vágta a kanalat s fölkiáltott: Kanális nyelje el a kendtek főztjét, hisz ez hering-leves! Adják vissza a pénzemet!" Volak hajlandó lett volna az elégedetlen kunesaftot egyszerüen kidobni, persze pénz nélkül, de a felesége szakácsnői hirnevében érezve magát megsértve, főzőkanállal rohant neki. A szabó-segéd székkel akart a vareeska ellen parirozni, de ekkor Volak uram is neki gyürközött s az egy kanálnyi levesre olyan konfektet adtak a szegénynek, hogy véres fejjel kellett őt a Rókusba vinni.

— **A „Zasztavá"-ról** pár nappal ezelőtt az a hir járta be a magyar sajtót, hogy átköltözik Budapestre. Ehez itt-ott különbözó combinatiókat füztek, de az egész tévedésen alapul, e tévedést pedig a „Zasztava" egy ünnepi diszkiadása okozhatta. E napokban mult ugyanis husz éve, hogy Miletics Szvetozár a lapot Pesten meginditotta. Ez évforduló napján diszkiadást rendeztek, közölve a legelső szám első lapját is, melyen a „Pest" kelet olvasható. A diszkiadás különben rózsaszin keretben közli Miletics arczképét, életrajzát, aztán hosszu leirásban „mártirsága" történetét, elpanaszolva Miletics bajait. A huszéves évforduló nem is lehetett valami vidám, mert a dolgok igen különbözőleg alakultak attól, a mint ezelőtt husz évvel Miletics remélte. Volt ugyan azóta olyan idő, mikor „szerb császár"-nak nevezték, de hamar elmult s most hivei már csak „martir"-ságán keseregnek.

— **Lezuhant.** A Rókus-kórház egy betegét komoly baleset érte. Heinrichné, szül. Lakos Katalinnak hivják a szegény asszonyt, ki idegrohamokban szenvedvén, az éjszaka kinyitotta a kórterem ablakát, hogy láztól égő feje forróságát lehütse. Ki is hajolt az ablakon s elvesztve az egyensulyt, lezuhant az utczára. Oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy aligha marad életben.

— **Rövid hirek.** Pártos Gyula fővárosi müépitész, mint olvassuk, házassági frigyre lép Bartolucci Victoria kisasszonnyal, ki meg fog válni az operától. — Kis-Szent-Miklós temesmegyei községben a himlő járványosan pusztit. — Vöröskő mellett egy veszett eb hétfőn öt embert mart meg s lépéseket tesznek, hogy az áldozatokat Pasteurhöz szállitsák. — Nyitra város polgármestere a budapesti Egger czéggel alkudozásokat folytat a város villamos világitása tárgyában. — Apostol Sándor postasikkasztó ügyében az ügyészség a sikkasztás vádja alá helyeztetését inditványozta. — Egy fiatal ember került tegnap a Rókusba, a kinek rögeszméje, hogy a legszebb ember a fővárosban, s igy minden férj üldözi. Az uj lakásban nem fogják üldözni. — Barsmegye közgyülésén egyhangulag megválasztattak: alispánná: Máriássy István helyettes alispán, főjegyzővé: dr. Ruffy Pál ügyvéd, árvaszéki elnökké: Dombay Vilmos.

A nagy világ.

— **A legfényesebb elite-bál** volt Bécsben az irók idei bálja, mely szerdára virradó éjjel folyt le. A Zsófia-termeket keleti szőnyegekkel, délszaki növényekkel s izzó villámlámpákkal disziték, egyes helyeit egész élő ligetté, vagy virágos kertté varázsolva. S a tündöklő kerethez, méltó volt az egész bál tarka, kápráztató képe is. A születés és szépség, pénz és szellem arisztokraciája egyaránt gazdagon volt képviselve az egybegyült társaságban. A termekben folyton hullámzott az előkelő közönség s a táncz, mely a bál kezdetén nagy hévvel indult meg, később csaknem lehetetlenné vált a nagy szorongásban. A termeknek bizonyos köztársasági jellege volt. Fesztelen mulattak benne együtt ama körök, melyek rendesen nem igen szoktak összekeveredni. Oly sok jeles név viselője vett részt a mulatságban, hogy teljes névsort adni alig volna lehetséges. Rudolf trónörökös megbizta gróf Weilen elnököt, jelentse ki ő fensége sajnálkozását, hogy a bálon meg nem jelenhetik. Többek közt ott voltak: Coburg Ferdinánd herczeg, gróf Kálnoky Gusztáv, Kállay Béni, báró Orczy Béla miniszterek, több nagykövet és diplomata, továbbá elsőrangu színésznők, művészek, magasrangu katonák, osztrák és magyar főurak.

— **Szörnyü rablógyilkosság** tartja Kladuo városát (Csehország) izgatottságban. Az iskola mellett levő városi épületben van már évek óta Weiner József, 70 éves özvegy ékszerésznek üzlete, melyből egyszersmind lakása is nyilott. Egyedül lakott s férjes leányának szolgálója végezte nála a szükséges takaritást. Midőn a szolgáló tegnapelőtt a reggeli kávét hozta, csodálkozva látta, hogy a lakás ajtaja nyitva áll. Belépett, de rémülten tántorgott vissza. Az aggastyán vértől elboritva feküdt ágyában. A leány összecsődítette a háznépet, mely ijedten futott össze. Az aggastyán még élt s eleinte azt hitték, hogy talán vérhányás lepte meg. De mialatt életre akarták kelteni, Weiner kiadta lelkét. Ekkor vették észre, hogy gyilkosságnak esett áldozatául. Koponyája teljesen be volt törve. Hogy mennyit raboltak el, nem lehet tudni, mert az aggastyán vagyoni állapotát senki sem ismerte. De sem pénzt, sem értékpapirokat nem találtak s az ékszerekben is nagy hiányt fedeztek föl. A gyanu Csermák kutlovi gyári munkást terheli, ki előtte való este későn jött haza, gazdáját kérte, hogy ne gyujtson gyertyát s tapogatózva ment ágyába. Reggel pedig korán kelt fel s azzal az ürügygyel, hogy haza utazik, eltávozott. A falon reggel véres nyomokat találtak. Kutlovból sürgönyi megkeresésre azt jelentették, hogy Csermák ugyan ott volt, de már tovább utazott.

— **„Pezsgő ur."** Egy morvaországi helyőrségi városban egy magasrangu gavallér nemrég ebédre hivta magához a tiszteket, köztük egy tetőtől-talpig derék, de az előkelők szokásaival meglehetősen ismeretlen kapitányt. A fehér és vörös borok az ebéd kezdetén már az asztalon voltak, csak a pezsgőt szolgálta föl — régi szokás szerint — az inas utólagosan, miközben felhangon jelentette be a pezsgő nevét. A pohártöltést a kapitánynál, mint a meghivott tisztek közt rangra nézve legidősbnél kezdte. Megállt a széke mögött s „Romané mousseux" szavakat morogva, tölteni készült. A kapitány az idegen hangzásu szavakat a háziur egy elkéset vendégének bemutatásaként vette, fölállt s méltósággal és komolyan viszonzá: „Degenkopf kapitány." Képzelhetni zavarát, midőn megfordulva, hogy „Romané mousseux" urnak kezet nyujtson, látta, hogy ez az „ur" tulajdonképen pezsgő, a mit a bámuló inas nyujt feléje. Degenkopf kapitány urnak nyugodtan kellett türnie a vendégek jóizü kaczaját, hogy a pezsgő ugy megzavarta őt, mielőtt még megitta volna.

— **Morfium-mérgezés.** Gielowné, egy bécsi háztulajdonos neje, már régóta morfiumot szedett idegessége ellen. A mult napokban is igy tett. De nem vigyázott és a szokottnál nagyobb adagot vett be. Alig nyelte le, önkivületbe esett, melyből nem lehetett többé fölébreszteni. Az orvosi segély sem használt s a huszas években álló nő pár óra multva meghalt.

— **Jól járt szedők** Bradford philadelphiai nyomdájában történt, hogy egy sajtóhiba az időjóslásba nov. 12-ike helyett aug. 12-ére jósolt rettenetes vihart, hófuvassal. A tévedést csak akkor vették észre, a mikor neháy százezer példány e kalendariumból szét ment. Az illető szedőt, és a kalendárium főszedőjét azonnal elcsapták. S megtörtént az a hitetlen dolog, hogy aug. 12-én csakugyan rettentő jégzivatar volt, amely hóeséssel végződött. A sajátságos jóslat tudvalevő lett, s mindenki kapkodott a Bradford kalendáriuma után, amely e naptól fogva nagyon hiressé vált. A főszedő fizetését megkétszerezték s az elbocsátott szedőt dusan megjutalmazva helyeztek vissza a régi állomásába.

— **Rövid hirek.** A király ma délelőtt Bécsben kihallgatáson fogadta Ganglbauer biboros érseket. — Gr. Hoyos-Ernőné szül. Larisch-Moennich Mari grófné 24 éves korában elhunyt Meranban; három év óta volt férjnél s egy fiucskát hagyott hátra. — Prágában a Clark-féle fonalgyár 410,000 frtnyi tartozással megbukott. — Victoria királyné táviratilag fejeztette ki Gounodnak elismerését „Mors et Vito" czimü oratoriuma és a londoni előadás fölött. — A spanyol királynő még mindig ágyban fekvő beteg és senkit sem fogad.

Irodalom és müvészet.

— **Vettük** a „Békésgyulai Hiradó" társadalmi és szépirodalmi hetilap első számát. Az igen csinosan kiállitott lapot Chrisztó Miklós szerkeszti és adja ki. Előfizetési ára márcz.—junisra 2 frt, márcz.—szept.-re 3 frt 50 kr, márcz.—deczemberre 5 frt.

— **A képzőmüvészeti társulat** egy meleghangu felhivást bocsátott közre, melyben a müvészet igaz barátait és a nagyközönséget adakozásra szólitja föl, hogy igy Huszár Adolf siremléke mielőbb létesithető legyen, s szobor hirdesse emlékét annak, ki a nemzeti jeleseknek annyi emléket állitott.

— **Egy színész jubileuma.** Szentgyörgyi István, a kolozsvári szinház érdemes tagja szombaton üli meg 25 évi szineszkedése jubileumát. Ez alkalomra Bécsből is küldtek egy pompás babérkoszorut. A széles fekete-sárga atlasz-szalagokon ez áll: „Szentgyörgyi Istvánnak, a jeles müvésznek, 25 évi jubileumára, 1886. márcz. 6-án — pályatársai Sonnenthal Adolf, Lewinsky József, Hartmann Ernő, Schöne Armin, Thimig Hugó."

SZINHÁZ.

— Arad, márcz. 4. —

A mai este talán meggyőzte Krecsányi urat arról, hogy az aradi közönség türelme sem határtalan. A nézőtér harmadrésze sem telt meg, még a bérlő-közönség sem volt jelen teljes számmal; de nem is csoda, oly gyenge darabbal, mint Vahot Imre „Farsangi iskola a nagyvilágban" czimü vigjátéka, melyben még a helyzet — komikum is vajmi csekély és mely egyáltalán nem a mai kor számára való, nem lehet közönséget vonzani. — Hogy ily körülmények között a szereplő szinészek nem játszottak valami kitünő jó kedvvel, az érthető és megbocsátható.

Meg nem bocsátható azonban a rendezőségnek e bajokat még azzal tetézni, hogy a már megszokott, rendkivül hosszu felvonásközöket ma még hosszabbakra nyujtotta. — Talán azon nemes czélból történt ez, hogy a közönség a számos üres páholyban és széksorban gyönyörködhessék? Az egyik felvonásköz éppen 15 perczig tartott, holott az utána következő felvonás csak 13 perczet vett igénybe. — Egy alkalommal a közönség meg is unta a sok várakozást és tapsolással, lábdörömböléssel követelte a függöny felhuzatását.

Ilyen dolognak nagyvárosi szinházban nem volna szabad megtörténnie.

— **Kissné Budapesten.** Szintársulatunk kiváló drámai primadonnája tegnap lépett föl először a nemzeti szinházban, mint ujonnan szerződött tag és pedig „Denise" czimszerepében, melyben mint vendég már a tavaszszal bemutatta tehetségét a fővárosi közönségnek. Mint a fővárosi lapokból olvassuk, a közönség a fiatal müvésznőt rokonszenvesen fogadta. Nem tartjuk érdektelennek a fővárosi sajtó itéletét a következőkben ismertetni:

A „Fővárosi Lapok" elismerőleg nyilatkozik Kissné tehetségéről, melyen a jó környezet és szorgalmas tanulás még sokat lendithet. A szenvedélyesebb jelenetekben gyönge volt ugyan, de érző szivről tett tanuságot a vallomás nagy jelenetében.

A „Nemzet" most is föntartja Kissné tehetségéről első fellépése alkalmával elmondott véleményét s most csak a müvésznő rokonszenves fogadtatását constatálja.

Az „Egyetértés" Kissné fellépését ugyancsak tehetségpróbáló kisérletnek tartja s itéletében nem akarja a „Denise"-féle szerepkör mértékével mérni tehetségét, de elismeri, hogy voltak játékának sikerült mozzanatai, melyekért a közönség tapsait méltán kiérdemelte.

A „Budapesti Hirlap" Kissnének a nemzeti szinházbani első fellépése óta haladást észlel a müvésznő játékában. „Két nagy jelenetét — irja az idézett lap — jól keszité elő, fantáziával tervezte ki s a szöveg mondásában a szinek alkalmazásával, az erő plasztikus beosztásával finom izlését tanusitotta s nemes hatásokat ért el. A természet gazdagon megáldá a siker minden föltételével a szini pályához: remek szép szinpadi alakkal, szivhez szóló dallamos hanggal, s a közvetlenség finom érzékével, melyek eddig nála főleg az egyszerü eszközökhöz, a természetességhez, a diszkrét modorhoz ragaszkodásban nyilvánulnak. A közönség igen rokonszenvesen fogadta, s főjelenetei után zajosan kitapsolta."

A „Pesti Napló" nem tartja alakitását kielégitőnek, szemben Helvey Laura ugyanez alakitásával s azt hiszi, hogy Kissnét tehetsége inkább a könnyebb vigjátéki szerepekre utalja.

A „Pester Lloyd" kritikája szerint különösen a második és harmadik felvonásbeli játékával ért el a müvésznő nagy hatást. A rendkivüli természeti előnyökkel és kellemes hanggal megáldott szinésznőt határozott nyereségnek tartja a nemzeti szinpad számára stb.

A többi lapok is többé-kevésbbé hizelgőleg nyilatkoznak Kissné fellépéséről, s abban mind megegyeznek, hogy a tehetséges szinésznőre az ország első szinpadán — hol annyi alkalom nyilik a szinpadi tanulmányokra — fényes jövő vár.

FODOR FRUZINA jutalomjátéka.

Arad városi szinház.

Folyó szám 156. 30. bérletszünet.

Szombat, 1886. évi márcziushó 6-án:

A VÖLGY LILIOMA.

Társadalmi dráma 5 felvonásban. Irta: Barriére.

SZEMÉLYEK:

Mortcheauf gróf — — — — Molnár Antal.
Vandenesse Féliz — — — — Pálffy György.
Chessel — — — — — Szabó Antal.
Cerny vicomte — — — — Tiszay Dezső.
Rouviéres — — — — Halmay Imre.
Origette, orvos — — — — Kovács Lajos.
Henriette, Moftcheauf grófné — Fodor Fruzina.
Lady Ludley Arabella — — — Kreczányiné.
Lenoncourt herczegnő, a grófné anyja — — — — — Siposné.
Emmeline, Chessel leánya — — Kükemezey Vilma.
Szolga — — — — — — Győre Alajos.
Első, Második } játékos — — — Somló Sándor. Szabó László.

Kezdete 7 órakor.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Paraszt Othello.** Jóka községében Farkas Gyula 30 éves földmives 8 évig élt boldog házasságban Németh Borbálával s e házasságból 2 gyermek is származott. Utóbbi időben Farkas azt tapasztalta, hogy neje tőle elhidegült és kocsisával, Klimos Jánossal bizalmaskodik. Farkasban felébredt a féltékenykedés; nejét mindig szemmel tartotta, midőn a kocsissal beszélt. Bizonyosságot akart magának szerezni, vajjon szerelmi viszonyban van-e neje a kocsissal, vagy csak a féltékenykedés hiteti el vele azt. Csellhez fogott. 1884. junius 24-én Borbálának azt mondá, hogy apjához, Farkas Jánoshoz megy névnapi ünnepélyre és távozott lakásáról. De alig lépett ki a konyhából, felkuszott a lajtorján a padlásra, honnan egy nyiláson, át a kamrába nézhetett. Klimo János kocsis, társával Azsót Lajossal hazajövén, a kocsiból a lovakat kifogták, Azsót a lószerszámokat az istállóba vitte, mig Klimo a konyhába ment és onnan a kamrába. Odajött Farkasné is és a dühöngő férj látta, midőn csókolóztak. — Rejtekhelyéről leszállt és a szerelmeskedőket szétugrasztotta. Klimó és Farkasné az udvarra szaladtak ki, Farkas forgó pisztolyából felesége után háromszor lőtt és mindannyiszor találta, Klimó sértetlen maradt, mert jól tudott szaladni. Az asszony segélykiáltására Azsót odarohant Farkashoz és a pisztolyt kezéből ki akarta csavarni, de pórul járt, mert Farkas ujra lőtt és a golyó Azsót kezébe furódott. A pozsonyi kir. tvszék Farkas Gyulát nején elkövetett szándékos emberölés büntettének kisérlete és Azsót Lajoson elkövetett sulyos testi sértés miatt 1 évi börtönre itélte. A kir. tábla megváltoztatta az első biróság itéletét és vádlottat Farkasné és Klimó Jánoson elkövetett, tehát két rendbeli szándékos emberölés kisérletének büntette és Azsóton elkövetett sulyos testi sértés miatt 1 és fél évi börtönre itélte. A kir. Kuria II. büntető tanácsa Manoilovich Emil elnöklete alatt, Ocsvai Ferencz referálása után, a táblai iteletből csak a cselekmények minősitését fogadta el, a büntetést azonban — az enyhitő körülmények figyelembe vételével — a btk. 91. §. alkalmazása mellett, 1 évi börtönre szállitotta le.

— **Elvi jelentőségü döntvény.** A m. kir. pénzügyi közigazgatási biróság a következő elvi jelentőségü határozatot hozta: A nyilvános számadásra kötelezett pénzintézetek tulajdonát képező zálogleveleik után élvezett kamatok, az intézet üzleti adójának megállapitásával, a nyers jövedelemből le nem vonhatók.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **M. kir. államvasutak.** A m. kir. államvasutak Ujvidék állomását a Dunával összekötő szárnyvonal f. é. február 24-én a közforgalomra megnyittatván, ezen szárnyvonalat illetőleg nevezett naptól kezdve következő határozmányok alkalmaztatnak: 1. Ujvidék állomástól a Duna partjához vezető szárnyvonalon kizárólag az A), B), C) osztályba az 1. és 2. külön, valamint a kivételes dijszabásokba sorolt áruk továbbithatók, ha ezek kocsinként legalább is 5000 kilogrammnyi mennyiségben adatnak fel. 2. A küldemények a felek által rakandók ki és be minden kárpótlásra való igény kizárásával. 3. A küldemények mindig 3 óra lefolyása alatt rakandók be és ki. Ha ezen határidő nem tartatik be, minden megkezdett óra- és kocsinkint 20 bankjegy krajczárnyi késedelmi birság szedetik be. 4. Az áruk mindenkor szabályszerüen Ujvidék állomáson adandók fel és veendők át a felek által. — A vaspálya szavatolási kötelezettsége tehát csakis az áruknak szabályszerü átvételénél kezdődik, illetve megszünik azon pillanatban, melyben a szállilmány Ujvidék állomást elhagyja. — 5. A felek szavatolnak mindazon károkért, melyek a vasuti kocsikon ki-, vagy berakás alkalmával támadnak. 6. A kocsik a felek által Ujvidék állomáson 48 órával előbb rendelendők meg és minden megrendelt, de igénybe nem vett kocsiért 4 frt 80 kr birság fizetendő. 7. Egyébként az általános dijszabás határozmányai mérvadók. 8. Az áruknak Ujvidék állomástól a Duna partjáig, vagy viszont való szállitásáért a következő illetékek szedetnek be: a) az A) osztályba és 1. a külön dijszabásba sorozott árukért 100 kgkint 3·0 kr; b) a B) osztályba és a 1. b) külön dijszabásba sorozott árukért 100 kgkint 2·3 kr; c) a C) osztályba, valamint a 2. külön és 1. kivételes dijszabásokba sorozott árukért 1·9 kr osztrák értékü ezüstben; d) a többi kivételes dijszabásokba sorozott árukért azon osztálynak megfelelő illeték szedetik be, a melybe az áru az áruosztályozás szerint tartozik. — Budapest, 1886. márcz. 3. Az igazgatóság.

Magyar vasuti részvények a német piaczokon. Az arad-csanádi és arad-körösvölgyi, valamint a szatmár-nagybányai vasuttársaságok elsőbbségi részvényeire márcz. 2-án Berlinben megnyitott aláirás fényes eredménynyel végződött. Az előbbi vasuttársaság kibocsátandó előbbségi részvényeit ugy Berlinben, mint Majna-Frankfurtban már az előjegyzésnél annyira tuljegyezték, hogy csak kis százalékokat lehet tekintetbe venni. A tőzsdén e részvény árfolyama élénk üzlet mellett, 94 volt. A szatmár-nagybányai vasut elsőbbségi részvényeit is annyira tuljegyezték már a megnyitás előtt, hogy az aláirást a megnyitás után azonnal megszüntették. A tőzsdén élénk üzlet mellett 89—89¾-ig jegyeztetett.

— **„A phyloxera elleni védekezés módjai"** czimü czikksorozat jelent meg a Kassán kiadott „Szőlőszeti-, Borászati- és Gazdasági Lap"-ban, mely czikk igen tárgyilagosan és alaposan vitatja meg a phylloxera ellen foganatositandó különféle védekezési modokat, mint a minő a viz alá helyezés, a homoktalaj, a szénkénegezés, az amerikai alanyok stb. Ezen czikksorozatot ajánljuk hazai szőlősgazdáink figyelmébe, melyből határozott tájékozást szerezhetnek maguknak a phyllozera elleni védekezés nehéz kérdésében. Nevezett lap 4. száma még a következő czikkeket tartalmazza: A jászberényi bor, Hamza Páltól. — Bortermelésünk az országgyülésen. — Borkőkiválasztás a törkölyből. Stollár Gy. ismert nevü vegyész tollából. — Gyomok irtása és Magcsávázási kisérletek. — Hoz még e lap Vegyeseket, Kérdéseket s Feleleteket, Vidéki levelezést, valamint Egyleti és Irodalmi hireket. E lap előfizetési ára egész évre 4 frt. Az előfizetési pénzek, valamint mindennemü megkeresések Maurer Jánoshoz Kassára („Maurer-udvar") czimzendők.

— **A b.-csabai népbank-egyesület** XVII-dik üzletévi forgalmának és mérlegének kimutatása az 1885-dik évről. I. Forgalmi kimutatás. Bevétel: Egyenleg az 1884. évről 12837 frt 37 kr. Takarékbetét számla 346873 frt 42 kr. Bankváltó számla 1989667 frt 58 kr. Zálogkölcsön-számla 47475 frt. Jelzálogszámla 7103 frt 7 kr. Tartalék-alapra részvényátirásokból 33 frt 75 kr. Ház-számla, házbér 400 frt. Kölcsönszámla 805505 frt 1 kr. Folyószámla 9945 frt. Szelvényszámla 117 frt 20 kr. Késedelmi kamat 947 frt 62 kr. Bankváltó-kamat 51915 forint 8 krajczár. Zálogkölcsön-kamat 1126 frt 22 kr. Jelzálog-kamat 2773 forint 55 kr. Folyószámla-kamat 983 frt 9 kr. Leirt követelésekből befolyt 350 frt 20 kr. Értékpapir-számla 1700 frt. Visszatéritett illeték 47 frt 30 kr. Elkésett kölcsönök utáni dijak 527 frt 25 kr. Zálogkölcsön-bélyegért 41 frt 15 kr. Behajtási jutalékokért 23 frt 39 kr. Összesen: 3280392 frt 25 kr. Kiadás: Takarékbetét-számla 308652 frt 79 kr. Bankváltó-számla 2009517 frt 58 kr. Zálogkölcsön-számla 48170 frt. Jelzálog-számla 5704 frt 90 kr. Kölcsönszámla 827271 frt 98 kr. Folyó számla 11438 frt 82 kr. Jótékonyczél tápintézeteknek 22 frt. Zálog utáni s egyéb illetékek 66 frt 72 kr. Tőkekamat-adó takarékbetétek után 1762 frt 18 kr. Községi adó 711 frt 27 kr. Állami adó 2364 frt 97 kr. Tiszti és szolgafizetés 3800 frt. Lakbér 700 frt. Bélyeg 9 frt 63 kr. Posta-, távirda- s egyéb irodai költségek 453 frt 36 kr. Takarékbeteti kamat 16.011 frt 43 kr. Kölcsönszámla-kamat 18.296 frt 36 kr. Folyószámla-kamat 62 frt 74 kr. Osztalék 1884-ik évre 9791 frt 15 kr. Igazg. és felügy. bizottsági dijak 1884-re 1007 frt 25 kr. Tiszti jutalék 1884-re 228 frt 51 kr. Jótékonyczél 1884-re 100 frt. Orsz. nyugdijegy, pártolói dij és részletek 170 frt 37 kr. Megyei tiszt. nyugdijalapra 46 frt 99 kr. Ügyészi dij 100 frt. Napibiztosi dijak 250 frt. Egyenleg 12,981 frt 26 kr. Összesen 3.280,392 frt 25 kr.

Hivatalos piaczi árak Aradon.

(Márczius 5.)

1. **Gabnanemüek:** tiszta buza legnehezebb 7 frt 60 kr, közép 7 frt 20 kr, kétszeres legnehezebb 6 frt 50 kr, közép 6 frt 10 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 50 kr, közép 5 frt 40 kr, árpa legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt 10 kr, zab legnehezebb 5 frt 50 kr, közép 5 frt 40 kr, retek-repeze legnehezebb — frt — kr, kukoricza 4 frt 60 kr mkint.

2. **Liszt:** legfinomabb 0-ás 17 frt 80 kr, legfinomabb I. 17 frt 20 kr, zsemlye 15 frt 20 kr, fehér kenyér 13 frt 80 kr, fekete kenyér 10 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 18 frt 60 kr. Arpakása 15 frt 80 kr mmkint.

3. **Hüvelyesek:** borsó 13 frt 20 kr, bab 10 frt 30 kr, lencse 12 frt 40 kr, köleskása 12 frt 20 kr, burgonya 3 frt 50 mmkint.

4. **Széna:** 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr, középszerü 5 frt — kr, kötetlen: legjobb 5 frt — középszerü 4 frt 80 kr egy mmázsa.

5. **Kötött vagy ágyi szalma:** legjobb 2 frt 50 kr, középszerü 2 frt — kr egy mmázsa.

6. **Takarmányszalma:** legjobb 2 frt 50 kr, középszerü 2 frt — kr, egy mmázsa.

7. **Alomszalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr, egy mmázsa.

8. **Fa:** bükk 3 frt 15 kr, cser 3 frt 15 kr, szilfa 3 frt 10 kr, fenyő 2 frt 50 kr.

9. **Hus:** marha 56 kr, borju 60 kr, disznó 51 kr, juh 40 kr; disznózsir 60 kr, szalonna 60 k, vaj 1 frt — kr, olvasztott vaj 1 frt 30 kr egy kilója.

10. **Vegyesek:** Borszesz 40 kr, tej 10 kr, fehér ó bor 30 kr, fehér uj bor 20 kr, vörös ó bor 80 kr, közép 44—45 forint, könnyü 41—42 forint, közönséges szedett nehéz 38—39 frt, közép 38—39 frt könnyü 39—40 frt. — Romániai átmeneti bakonyi nehéz ——— frt, átmeneti közép 35—36.— frt, átmeneti könnyü 35—36— frt, eredeti nehéz 38.—39 frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyü 35—37 frt. — Hizó egy éves élősulyban 28—30.50 frt, hizó két éves makkos élősulyban 4 százalék —.—.— frt, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalék levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4 százalékos levonással —.—.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéritettnek.

Szeszüzlet.

(Márczius. 5.)

(B.) Készáru nagyban 24.50 kicsinyben 25.— hordó nélkül pr. 100 liter száz.

Budapesti gabnatőzsde.

(Márczius 5.)

Az üzlet változatlan. Tavaszi buza 8.24 8.26, tengeri május-juniusra 5.57—5.59, tavaszi zab 6.48—6.49, uj buza 8.47—8.49.

Budapest, márczius 5. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 104.65—; magyar papirjáradék 95.50—; magyar hitelbank 306.—; osztrák hitelbank 289.50. London 126.15 Páris 50.10.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márcz. 4. Az üzlet változatlan. Magy uraságí öreg, nehéz 42.50.—43., fiatal nehéz 45.—45.50, közép 44—45 forint, könnyü 41—42 forint, közönséges szedett nehéz 38—39 frt, közép 38—39 frt könnyü 39—40 frt. — Romániai átmeneti bakonyi nehéz ——— frt, átmeneti közép 35—36.— frt, átmeneti könnyü 35—36— frt, eredeti nehéz 38.—39 frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyü 35—37 frt. — Hizó egy éves élősulyban 28—30.50 frt, hizó két éves makkos élősulyban 4 százalék —.—.— frt, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalék levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4 százalékos levonással —.—.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéritettnek.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. évi márcziushó 5-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	104.80
Magyar papirjáradék 5 sz.	95.70
Magyar vasuti kölcsön	152.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	114.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.75
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	104.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.75
Horvát-Szlavon földtehermentesitési köt.	104.75
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	99.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	119.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.75
Osztrák járadék papirban	85.70
Osztrák járadék ezüstben	85.80
Osztrák járadék aranyban	113.75
1860-iki osztrák államsorjegy	140.25
Osztrák-magyar bankrészvény	872.—
Magyar hitelbankrészvény	306.75
Osztrák hitelintézeti részvény	299.80
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.93
20 frankos arany (Napoleond'or)	10.—
Német birodalmi márka	61.70
London (3 havi váltókért)	126.15
20 markos arany	12.34

IDEGENEK NÉVSORA.

(Márczius 5.)

Nádor-szálló. Gál Ferencz, birtokos, Kunágota. Eisner J., mernök, Tótvárad. Dr. Bürger Armin, ezredorvos, Csákova. Lamberger Rudolf, ezredorvos, Nagy-Várad. Niedermayer J., kántor, Elek. Steinberger J., keresk., Orosháza. Weisz M., keresk., Bpest. Morgenstern Zsiga, keresk., Eger. Lázár Jónás, keresk., Bécs. Heller J., bérlő, Pécska.

Háromkirály-szálló. Zámbory Istvánné, birtokos, Szécsén. Wildner Mária, magánzó, Lugos. Weiszberger Jakab, kereskedő, Gurahoncz. Schwidzan Matild, kereskedő, Pereg. Roth Kálmán, keresk., Simánd. Geilinger József, keresk., Alesil. Teinik N., bérlő, Kikinda.

Aranyszarvas-szálló. Karasmann Lukács, kereskedő, Sopron.

Tücherer-szálló. Máriássy N., huszárhadnagy, Debreczen. Oberdörfer J., pinczér, Bécs. Tauschmidt N., utazó, Bécs. Grünfeld J., utazó, Bpest. Leobold Ernő, utazó, Bpest.

Vaspálya-szálló. Kuschió Dávid, állatorvos, Gyoma. Kiss Mihály, karnagy, M.-Berény. Goldschmidt Lajos, magánzó, Zsadány. Emde N., keresk., Hannover.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

BUDAPESTI TŐZSDE.

Márczius 4.

	Pénz		Aru	
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	104	90	105	20
„ „ papirjáradék adóment. 5%	95	75	96	05
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	152	50	153	50
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	153	—	154	—
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	100	50	101	—
M. 1873. kel. ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	127	—	127	50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	114	50	115	—
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	119	—	120	—
„ „ „ 50 frt drbja	118	50	119	50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	124	75	125	25
M. k. földtm. kötvények 5%	104	75	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	75	105	25
M. k. földtm. kötvényektemesi 5%	104	75	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	75	105	—
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	104	75	105	25
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104	75	105	25
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	97	—	97	50
Szőlődézsmaválót. kötv. (100 frt) 5%	99	25	99	75
Pest város kölcsöne 1870. évből 6%	106	—	106	50
„ „ „ 1871. évből 6%	109	—	109	50
Budapesti főv. 1880. kölcsöne 6%	100	50	101	—
Budapesti bankegys. részvényt.	95	—	96	—
Magy. ált. hitelbank	304	75	305	—
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	128	75	129	—
Magy. lesz. és pénzváltó	94	75	95	—

	Pénz		Aru	
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	296	50	296	50
Osztr.-magyar bank	870	—	875	—
I. magyar iparbank	142	—	143	—
Pesti keresk. bank	619	—	621	—
Bécsi bizt. társulat	202	—	203	—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	198	—	200	—
Első magy. általános bizt. társ.	3140	—	3160	—
Fonciere pesti bizt. társ.	70	50	71	50
Magyar-franczia bizt. társ.	195	—	200	—
Pannonia visszb. társ.	850	—	860	—
Concordia malom	585	—	590	—
Első budapesti malom	1315	—	1325	—
Erzsébet malom	279	—	280	—
Hengermalom	655	—	660	—
Luiza malom	290	—	292	—
Molnárok és sütők malma	452	—	453	—
Pannonia malom	920	—	940	—
Viktoria malom	300	—	305	—
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	—	—
Alföld-fiumei vasut 5%	189	—	190	—
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	182	50	183	50
Déli vasut 5%	—	—	—	—
Északkeleti vasut 5%	177	50	178	50
Erdélyi vasut 5%	188	—	189	—
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—	—	—
Kassa-oderbergi vasut 4%	152	—	152	50
Magyar galicziai vasut 3%	182	—	183	50
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	175	50	175	50
Osztrák államvasut 3%	255	—	255	50
Pécs-barcsi vasut 3%	—	—	—	—
Tisza-vidéki vasut 3%	252	—	252	50
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	487	—	491	—

	Pénz		Aru	
Pesti közuti vaspálya	556	—	558	—
Pesti közuti vasp. elvezet jegyek	360	—	365	—
Budapesti III. ker. takarékp.	71	—	72	—
Országos központi „	444	—	448	—
Pesti hazai első „	6800	—	6850	—
Egyesült Budapest fővárosi takp.	446	—	448	—
Magyar ált. takarékp. részvény	88	—	88	—
Alagut	138	—	140	—
Általános waggon kölcs. társaság	81	50	82	50
„Franklin“-társulat	203	—	205	—
Ganz és társa vasö. és gépgyár	880	—	885	—
Gschwindt-féle szeszgyár	400	—	405	—
Gyapjum. és biz. I. magyar	250	—	255	—
Keresked. épülete	650	—	—	—
Könyvnyomda „Atheneaum“	609	—	612	—
„ Pesti	1040	—	1060	—
Kőszénb. és téglagy. (Drasche)	248	—	249	—
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	82	—	84	—
Pesti építő-társaság	—	—	—	—
Rimamurány-salgótarj. vas r. rvts.	83	50	84	50
Salgótarjáni kőszénb.	133	50	134	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár	174	—	176	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	—	—	—	—
Serfőzde első magyar	855	—	865	—
Sertéshizlaló	275	—	278	—
Sóskuti kőbánya	—	—	—	—
Spódium- és csontlisztgyár	—	—	—	—
Szálloda-részvénytársaság	106	50	107	50
Tégla- és mészégető ujlaki	181	—	183	—
Török dohányrészvény	73	—	74	—
Göztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	258	—	260	—
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5%	103	25	104	25

Záloglevelek.	Pénz		Aru	
M. földhitelint. papirérték 5½%	101	25	102	—
„ „ „ 5%	102	—	102	50
„ „ „ 4½%	99	75	100	25
„ „ arany v. ezüst 5%	131	50	—	—
„ jelzálogbank 5½%	101	50	101	90
„ „ 5%	100	50	101	—
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	100	75	101	25
Osztr.-magyar bank o. é. 4½	102	35	102	65
„ „ „ „ „ 4½%	102	35	102	65
„ „ „ „ „ 4%	98	75	99	25
Pesti m. keresked. bank 6%	103	—	103	25
„ „ „ „ 5½%	101	50	102	—
„ „ „ „ 5%	100	50	101	—
Albina tak. és hitelint. 5%	100	—	101	25
Elsőbbségek.				
Budapesti lánczhid 5%	105	—	102	—
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99	25	100	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	8	75	9	25
Osztrák vörös kereszt-egylet	14	25	14	75
Pénznemek.				
Cs.-kir. arany (vert)	5	93	5	96
Cs.-kir. arany (kör)	5	87	5	90
Osztrák-magyar 8 frtos arany	10	—	10	03
20 frankos arany	10	—	10	03
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	02
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61	70	61	85
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61	75	61	00
Amsterdam 100 hollandi frtért	104	75	105	—
Páris 100 frankért	50	10	50	20
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér.	49	95	50	05
London 10 font sterlingért	126	15	126	35

40/1886.

Hirdetmény.

A foglalkozást közvetitő cselédszerző üzletekre vonatkozó szabályrendelet a nmgu földm. ipar- és keresk. m. k. Miniszteriumnak 1884. évi 60770. ss. a. kelt intézményével jóváhagyatván, 1886. jan. 1-én életbeléptettetett, mely kivonatilag tájékozás és megismerés végett ezennel közhirré tétetik, azon figyelmeztetéssel, miszerint a t. cz. közönség minden egyes felmerülő — akár a cselédek, akár a cselédközvetitő intézetek s közegeik által elkövetett — szabályellenességet orvoslás végett a kapitányi hivatalnál szóval vagy irásban bejelentsen; megjegyeztetvén, miszerint ezen szabályok a városházi kapusnál bárki által 2 kr. mellett kaphatók.

Dijszabály és kivonat

a foglalkozást közvetitő cseléd-szerző üzletekre vonatkozólag a nmgu m. kir. földm.- ipar- és keresk.-ügyi miniszteriumnak 1884. évi 60770. sz. a. kelt intézényéből és 1886. január 1-én életbe léptetett szabályrendeletből.

Megállapitott dijak. *1. Nőcselédek után:* Egy kis gyermek mellé való leányért 60 kr. Egy mindenesért 80 kr. Egy szobaleányért 1 frt. Egy főzőnőért 1 frt 20 kr. Egy külsárnőért 1 frt 20 kr. Egy gazdaasszonyért 2 frt. Egy varrónőért 1 frt, mosónőért 80 kr., vasalónőért 80 kr.; az egész dij csak akkor fizetendő, ha az elszegődés legalább egy hóra történt, különben csak fele fizetendő. Egy bonneért 1 frt 50 kr. Egy nevelőnőért 5 frt. Egy pénztárosnőért 2 frt 50 kr. Egy kávésleányért 1 frt 60 kr. Egy ápolónőért 1 frt 50 kr. Egy szoptatós dajkáért 2 frt. Egy száraz dajkáért 1 frt 20 kr. Egy gyermekkertésznőért 2 frt Egy társalkodónőért 4 frt.

1. Férfiseléd után: Külső gazdas. való suhanczért 50 kr., ilyenek kanász, tehenész, bojtár stb. Külső gazdasághoz való cselédért 1 frt, ilyenek béres, béresgazda, csősz, kanász stb. Egy hetesért 80 kr. Egy igás kocsisért 1 frt. Egy parádés kocsisért 1 frt 50 kr. Egy asztali inasért 1 frt 50 kr. Egy lovászért 1 frt. Egy lóápolóért 60 kr. Egy szakácsért 3 frt. Egy pinczérért 1 frt 60 kr. Egy pénztáros vagy raktárosért 2 frt. Minden más, itt nem emlitett és a cselédek oszt. tartozó egyének 1 frt. Minden más, itt nem emlitett és szellemi foglalkozást igénylő alkalmazásért 3 frt. Egy kereskedő segédért, könyvtárosért, tanitóért, gépészért, kertészért, gazdatisztért, irodai alkalmazottért a fizetések szerinti százalék szedhető és pedig minden 100 frt után a kitüntetett százalék erejéig vagyis 500 frt évfizetéseknél 2 százalék, 500 frtnál magasabb fizetéseknél 1·5 százalék, a teljes ellátás és évi fizetéses egyéneknél a fizetés után 2·5 százalék.

Vidékre az engedélyezett dijak kétszeresen számithatók.

A jelentkezés alkalmával bárminemü dijat szedni tilos és köteles a cselédért jelentkező félnek arról, hogy nála cselédet rendelt meg, egy elismervényt kiállitani az üzlettulajdonos — melyben a megrendelő gazda neve, lakása és a szükséges cseléd minősége benfoglaltatik.

Az árszabály szerint megállapitott dij a tettleges szolgálatba lépéstől számitandó 8 nap után esedékes.

A dijak mindkét fél t. i. ugy a foglalkozást adó, mint a foglalkozást nyerő részéről egyenlő arányban megosztva, vagyis fél-fél részben fizetendők.

Ha a cseléd a nélkül, hogy gazdája neki felmondott volna, 3 hó eltelte előtt helyét elhagyja, a gazda által fizetett dij a cseléd béréből levonható.

Az itt kitüntetett dijak a belépés után fizetendők; a cselédeknél 8, a többi alkalmazottak után 14 nap mulva s ezen dijakon kivül bármi czimen dijat szedni tilos.

Arad külvárosaiban, külhatáraiban és a várban csak egyszeres dijak szedhetők.

Az ezen árszabályban meghatározott dijaknál többet felszámitani tilos, s ugy a dijjegyzék, valamint ezen szabályrendelet egy-egy, a kap. hivataltól láttamozott példánya az üzlethelyiségben kifüggesztve tartandó s a fizetett dijakról mindenkinek nyugta adandó, a kihordók pedig a dijszabály egy-egy példányát magukkal hordani kötelesek.

Cselédbejelentési lap és cselédkönyv nélkül, vagy gyári munkást munkakönyv nélkül és egyáltalán foglalkozást kereső egyéneket kellő igazoló okmányok nélkül beszegődtetni tilos; kivételes esetekben csakis a kapitányi hivatal engedélye mellett lehet.

Foglalkozást vagy szolgálatot kereső egyének igazolási jegyét, cselédkönyvét vagy más okmányát még az alkalmazást kereső egyén kérelmére sem szabad az üzletben visszatartani.

Minden cselédszerző köteles a közvetitése folytán szolgalatba állitott cselédet a kapitányi hivatal nyilvántartási osztályába 48 óra alatt beiratni és ezen beiratás alkalmával a gazda és cseléd között a felfogadásra, cselédbérre, és a felmondásra nézve netán történt külön megállapodásokat vagy a feltételeket, amennyiben azok a felfogadó gazda által 48 óra alatt be nem jelentettek volna, a kap. hivatalnál szintén bejelenteni s ez alkalommal köteles minden cseléd, ha a város területén uj helyre szegődött, a vár. pénztárba 10 krt a cselédjutalmazási alapra lefizetni.

Oly gazdák, kik cselédeiket nem a cselédszerzési üzlet közvetitésével fogadják fel, kötelesek a szolgálatba fogadott cselédet ezután 48 óra alatt a kapitányi hivatal nyilvántartási osztályában beiratni.

Az üzlettulajdonos a nála jelentkező egyén erkölcsi viseletéről tudomást szerezni és erről a felfogadót hiven értesiteni tartozik.

Cselédek számára üzletszerüleg szállást vagy tartózkodásra helyet adni csakis azoknak szabad, kik erre nézve a kap. hivataltól engedélylyel birnak; azonban csakis oly szolgálatnélküli cselédeket szállásolhatnak el, kik a kap. hivataltól bejelentési lapot nyertek.

Akik ezen szabályzat intézkedései ellen vétenek, a szabályrendelet 12. §-a értelmében 50 frtig terjedő birságban, ennek behajthatlansága esetén 5 napig terjedő letartóztatásban lesznek elmarasztalva

Arad, szab. kir. város kap. hivatala, 1886. jan. 3.

Urbányi,
főkapitány.

40 év óta kipróbált

Anatherin fog- és szájvíz.

Dr. Popp J. G-től cs. kir. udv. fogorvos,
Bécs, I. Bognergasse 2.

Tekintetes ur!

Miután ön fogszereinek a „Neue Freie Presse“ nehány nappal ezelőtt hozott egyik hirdetésében megemliti, miszerint azok **sokszorosan lesznek hamisitva**, annálfogva bátorkodom egyenesen önhöz fordulni, hogy azokhoz **valódi minőségben juthassak.**

Betegeimnek már számtalanszor rendeltem azokat, most azonban sajnos, magamnak van reájuk szükségem, felkérem annak okáért: sziveskedjék nekem postafordultával az alábbi czikkeket megküldeni: 2 palaczk **Anatherin szájvizet** 1 frt 40 krjával. 2 üvegdoboz **Anatherin-fogtapaszt** 1 frt 22 krjával, 3 db. **illatos-fogtapaszt** 35 krjával, 1 doboz **fog ólmot** 1 frtjával.

Kérem mi.ábbi teljesitésének reményében, maradtam mély tisztelettel

DR. PREISS, titkos tanácsos.

Karlsbad, 1884. nov. 20. 78—4.5

Kapható:

Aradon: Schäffer Adolf, Rozsnyay Mágyás, Ring Lajos Kiss István és Földes Kelemen gyógyszerész uraknál, Tones F. és társa, Elias Armin, Tones Ferencz és Ede, Ernyei Gyula, Muresch Gyula és Marx Adolf urak kereskedésében.

Uj-Arad: Ternájgó Caesar gyógysz. — Gyula: Örley István és Winkler gyógysz. — H.-M.-Vásárhely: Bernatsky C. gyógysz. Bereczk P. gyógysz. és Kiss Gyula gyógysz. — Makó: Horváth Gyula és Laurenszky S. gyógysz. — Siklós: Petrász S. és Dobó István gyógysz. — Hatzfeld: Crettier gyógysz. — Baja: Pollermann gyógysz., Geiger C. gyógysz. és Sárkány L. gyógysz. — Nagy-Kikinda: Neuhold és Brettner E. gyógysz. — Pécska Stiller Ágoston gyógysz. — Nagylak: Lenhardt gyógysz. — Simánd: Csiky gyógysz. — Pankota: Tanfi gyógysz. — Orosháza: Medveczky gyógysz. — Sarkad: Trajanovits gyógysz. — Nagy-Sz.-Miklós: Maly J. gyósz. — Szeged: Kovács gyógysz. — Szentes: Dosa B. és Váradi L. gyógysz. — Szabadka: Brenner F. gyógysz, Joó K. gyógysz. és Milkó gyógysz. — Félegyháza: Hoffer gyógysz. — Lippa: Mann József gyógysz. — H. Rözörmény: Lányi M. gyógysz. — Nagyvárad: Janki J. és Husella M. gyógysz. — Halas: Novák gyógysz. — Temesvár: Jasner K. gyógysz. — Déva: Boniák és Gergely gyógysz. — Czegléd: Horváth C. gyógysz. — Detta: Braumüller J. gyógszerész uraknál.

733/1886.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegye, borossebesi szolgabirói járás, Gurahoncz község székhelylyel szervezett egészségügyi körben megüresedett **körorvosi állásra** pályázat hirdettetik.

Ezen orvosi állással 800 frt évi fizetés s ezenkivül esetenként nappal 20 kr, éjjel pedig 40 kr. megállapitott beteglátogatási javadalmazás van összekötve.

A megválasztandó körorvos a székhelyen a halottkémlést is tartozik végezni, melyért esetenként szintén 20 kr. eljárási dijat nyer.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9 §. — s illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában előirt minősitményt tanusitó okmányokkal felszerelt folyamodványokat **f. é. márczius hó 30-ig** alólirt szolgabiróhoz adják be.

A választás f. é. márczius hó 31-én, Gurahoncz község-házánál fog megtartatni s d. e 10 órakor veszi kezdetét.

Kelt Borossebesen, a járási szolgabirói hivataltól, 1886. márczius 3. 161—2.2

Paradeyser Lajos,
szolgabiró.

MEGHIVÁS

Az aradi első takarékpénztár

részvénytársulatnak

vasárnap, 1886-ik évi márcziushó 7-én,

délelőtti 10 órakor

a Szabadságtéri 21-ik számu saját házában Aradon

tartandó

45-ik évi rendes közgyülésre.

135 2.3

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése.
2. Az 1885. évi zárszámadások bemutatása.
3. Az 1. és 2. alattiak iránti határozathozatalok.
4. Az 1885. évi márczius 8 án megtartott rendes évi közgyülés folytán, a társulati alapszabályok 83. és 122. §-ainak *c)* pontja alattiak módositása.
5. Egy váltóbiráló-bizottsági tag s egy felügyelő-bizottsági póttag megválasztása két évre.

A társulati alapszabályok 21-ik §-a értelmében a szavazatképességgel biró t. részvényes urak tisztelettel felkéretnek, miszerint részvényeiket, — vagy ezeket helyettesitő letéti igazolványaikat — a megbizottak pedig megbizásaikat, — **1886. évi márcziushó 6-ának délutáni 5 órájáig** a társulati főpénztárnál átvételi elösmervény mellett letéteményezni sziveskedjenek

Kelt Aradon, 1886. február 19-én.

Az igazgatóság.

131. sz. 1886.

Hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó szinház épületi bérházakban:

1) A kereskedelmi és iparkamara által 600 frt évi bérért birt az északi oldalon az első emeleten lévő 3. sz. 1 előszoba, 3 utczai szoba, 1 cselédszoba, konyha és kamarából álló lakás, 2) Péterffy Antal által évi 650 frtért bérelt, a déli oldalon, az első emeleten levő 3. számu 1 előszoba, 5 utczai szoba, 1 cselédszoba, konyha, kamara és átjáró kamarából álló lakás, 3) Varga Borbála által évi 20 frtért bérelt a déli oldal második emeletén lévő, 2 udvari szoba, konyha és kamarából álló lakás **1886. évi május 1-től** egy vagy több évre bérbeadatik.

A bérbevétel iránt Parecz István ur gazdasági tanácsnoknál lehet jelentkezni, a kinél a feltételek is megtekinthetők.

Arad, szab. kir. város gazdasági székének 1886. febr. 16-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző

MAROS-SZLATINA ÉS ILTYÓI URADALMAK

tűzifa

főraktára

TRAYTLER ANTAL-nál

Aradon.

134—7.10

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet“ Aradon.